

Міністерство науки і освіти України
Дніпровський державний аграрно-економічний університет
Факультет обліку і фінансів
Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

**ДОПУСТИТИ ДО ЗАХИСТУ
В ЕКЗАМЕНАЦІЙНІЙ КОМІСІЇ:**

Завідувачка кафедри,

д.е.н., проф.

_____ **Світлана ХАЛАТУР**

“ _____ ” _____ **2023 р.**

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на тему: Управління ліквідністю страхової компанії для
підвищення її платоспроможності

Освітньо-професійна програма «Фінанси, банківська справа та страхування»

Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Ступінь вищої освіти : Магістр

Здобувач

Володимир ДЕНИСЕНКО

Науковий керівник,

к.е.н., доцент

Оксана ПАВЛЕНКО

ДНПРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет обліку та фінансів
Кафедра фінансів, банківської справи та страхування
Освітній ступінь магістр
Освітньо-професійна програма «Фінанси, банківська справа та страхування»
Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

_____ **Світлана ХАЛАТУР**

« _____ » _____ 20__ р.

ЗАВДАННЯ

на дипломну роботу здобувачу

ДЕНИСЕНКУ ВОЛОДИМИРУ ВІКТОРОВИЧУ

- 1. Тема кваліфікаційної роботи** «Управління ліквідністю страхової компанії для підвищення її платоспроможності».
- 2. Керівник роботи** Павленко Оксана Павлівна, к.е.н., доцент
затверджені наказом ДДАЕУ від «09» жовтня 2023 р. № 3049
- 3. Строк подання здобувачем роботи** «06» грудня 2023 року.
- 4. Вихідні дані до роботи:** річна фінансова звітність та документи за п'ять років ПАТ «СК «УСГ», навчальні посібники, статті періодичних видань та підручники.
- 5. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розкрити):** 1. Теоретичні аспекти управління ліквідністю та платоспроможністю страхової компанії 2. Комплексна аналітична оцінка фінансового стану ПАТ «Страхова компанія «Українська страхова група». 3. Шляхи удосконалення управління ліквідністю страхової компанії для підвищення її платоспроможності.
- 6. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень).**
  1. Вплив факторів на ліквідність страхової компанії.
  2. Аналіз та оцінка показників діяльності ПАТ «СК «Українська страхова група» за 2018-2022 роки.
  3. Аналітична оцінка коефіцієнтів ефективності використання основних засобів ПАТ «Страхова компанія «Українська страхова група» за 2018-2022 роки.
  4. Динаміка рентабельності необоротних і оборотних активів ПАТ «СК «Українська страхова група» в 2018-2022 рр.
  5. Динаміка рентабельності витрат ПАТ «Страхова компанія «Українська страхова група» в 2018-2022 рр.
  6. Аналіз динаміки власних обігових коштів (робочого капіталу) ПАТ «Страхова компанія «Українська страхова група» в 2018-2022 рр.
  7. Динамічні зміни структурних елементів балансу ПАТ «Страхова компанія «Українська страхова група» в 2018-2022 рр.
  8. Оцінка динаміки показників страхової діяльності ПАТ «Страхова компанія «Українська страхова група» в 2018-2022 рр.
  9. Динаміка співвідношення короткострокової дебіторської та кредиторської заборгованості ПАТ «Страхова компанія

«Українська страхова група» за 2018-2022 роки. 10. Оцінка динаміки коефіцієнтів ліквідності ПАТ «Страхова компанія «Українська страхова група» за 2018-2022 роки. 11. Удосконалення системи управління ліквідністю та платоспроможністю страхових компаній. 12. Кореляційно-регресійний аналіз фактичного запасу платоспроможності ПАТ «Страхова компанія «Українська страхова група». 13. Аналітичні вирівнювання та прогнозування коефіцієнту абсолютної ліквідності і рівня платоспроможності ПАТ «Страхова компанія «Українська страхова група». 14. Трендовий аналіз та прогноз чистого прибутку ПАТ «СК «Українська страхова група. 15. Аналітичні вирівнювання та прогнозування активів ПАТ «Страхова компанія «Українська страхова група».

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв

7. Дата видачі завдання _____

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів дипломної роботи	Термін виконання етапів роботи	Примітка
1	Теоретичні аспекти управління ліквідністю та платоспроможністю страхової компанії	Червень 2022	
2	Комплексна аналітична оцінка фінансового стану ПАТ «Страхова компанія «Українська страхова група»	Липень 2023	
3	Шляхи удосконалення управління ліквідністю страхової компанії для підвищення її платоспроможності	Серпень-вересень 2023	
4	Висновки та пропозиції	Жовтень .2023	
5	Оформлення дипломної роботи	Листопад .2023	

Здобувач _____ Володимир ДЕНИСЕНКО
(підпис) (прізвище та ініціали)

Керівник роботи _____ Оксана ПАВЛЕНКО
(підпис) (прізвище та ініціали)

ЗМІСТ

РЕФЕРАТ	
ВСТУП	6
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ ЛІКВІДНІСТЮ ТА ПЛАТОСПРОМОЖНІСТЮ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ	9
1.1. Теоретичні аспекти управління ліквідністю страхових організацій	9
1.2. Методологічні та правові основи управління ліквідністю та платоспроможністю страхових компаній	11
1.3. Складові системи управління ліквідністю та платоспроможністю страхових компаній	13
Висновки до 1 розділу	15
РОЗДІЛ 2. КОМПЛЕКСНА АНАЛІТИЧНА ОЦІНКА ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПАТ «СТРАХОВА КОМПАНІЯ «УКРАЇНСЬКА СТРАХОВА ГРУПА»	17
2.1. Характеристика фінансово-економічної діяльності ПАТ «Страхова компанія «Українська страхова група»	17
2.2. Комплексна оцінка та аналіз фінансового стану ПАТ «Страхова компанія «Українська страхова група»	20
2.3. Оцінка показників ліквідності і платоспроможності ПАТ «Страхова компанія «Українська страхова група»	26
Висновки до 2 розділу	32
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ЛІКВІДНІСТЮ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ЇЇ ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ	36
3.1. Шляхи удосконалення управління ліквідністю та платоспроможністю страхових компаній	36
3.2. Оптимізаційне моделювання залежності ліквідності та підвищення платоспроможності ПАТ «Страхова компанія «Українська страхова група»	38
Висновки до 3 розділу	45
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ	48
СПИСОК ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ	54
ДОДАТКИ	

РЕФЕРАТ

Тема: Управління ліквідністю страхової компанії для підвищення її платоспроможності

Дипломна робота магістра: 59 с., 12 табл., 15 рис., 58 літературних джерел.

Метою дипломної роботи являється дослідження теоретичних і практичних основ управління ліквідністю страхової компанії для підвищення її платоспроможності.

Предмет дослідження: вивчення теоретичних та практичних рекомендацій щодо управління ліквідністю страхової компанії для підвищення її платоспроможності ПАТ Страхова компанія «Українська страхова група».

Об'єкт дослідження: процес управління ліквідністю ПАТ «Страхова компанія «Українська страхова група» для її підвищення платоспроможності.

Методи дослідження: функціональний, спостереження, опису, формалізовані методи, ситуаційного аналізу, узагальнення, пояснення, системний, фінансового аналізу, функціонально-вартісний, комплексний аналіз динаміки показників, морфологічний аналіз.

В процесі виконання кваліфікаційної роботи досліджено фінансово-економічну характеристику страхової компанії, проведено комплексний аналіз фінансових показників її діяльності, визначено шляхи удосконалення управління ліквідністю страхової компанії для підвищення її платоспроможністю, а також запропоновано оптимізаційне моделювання впливу ліквідності на підвищення платоспроможності ПАТ «Страхова компанія «Українська страхова група». Результати отримані при написанні кваліфікаційної роботи використані для підвищення платоспроможності в практичній діяльності ПАТ «Страхова компанія «Українська страхова група».

АНОТАЦІЯ

ЛІКВІДНІСТЬ, ФІНАНСОВА СТАБІЛЬНІСТЬ, ПЛАТОСПРОМОЖНІСТЬ, СТРАХОВА КОМПАНІЯ, ФІНАНСОВИЙ СТАН.

ABSTRACT

LIQUIDITY, FINANCIAL STABILITY, SOLVENCY, INSURANCE COMPANY, FINANCIAL CONDITION.

ВСТУП

На успішну і прибуткову діяльність страхових компаній вагомою мірою впливають рівні фінансової стабільності, надійності, ліквідності та платоспроможності, які діють у відповідності до нормативних і законодавчих вимог, встановлених регулюючими державними органами влади у фінансовій сфері економіки. Стабілізація платоспроможності і ліквідності страхових організацій в складних умовах функціонування страхового ринку передбачає забезпечення позитивним фінансовим результатом всіх учасників страхових відносин. Зазначена проблема залишається актуальною в ході розробки заходів, спрямованих на підвищення платоспроможності і правильного фінансовому управлінні ліквідними активами. Стійка ринкова позиція страховиків може бути сформована переважно при наявності достатніх фінансових ресурсів і залежить від фінансового потенціалу компанії в цілому.

Деякі фахівці і вчені вважають, що страхову компанію необхідно забезпечити достатнім рівнем ліквідності, фінансової стійкості та платоспроможності, серед яких слід відокремити: Александрову М.М., Базилевича В.Д., Бігдаш В.Д., Внукову Н.М., Вовчак О.Д., Грищенко Н.Б., Дюжикова Є.Ф., Єрмошенко А.М., Коломіна Є.В., Котлобовського І.В., Луконіна С.В., Мниха М.В., Орланюк-Малицьку Л.О., Осадця С.С., Ротову Т.А., Сплетухова Ю.А., Турбіна К.Е., Федорова Т.А. Але цього не завжди прагнуть її власники, основний економічний інтерес яких полягає у зростанні прибутку і збільшенні ринкової вартості страхової компанії.

Визначені певні завдання для досягнення мети при написанні кваліфікаційної роботи:

– дослідити сутність дефініції «ліквідність» і економічної категорії «платоспроможність» страхової компанії;

- провести фінансовий аналіз балансу, його активів і пасивів, фінансових результатів і показників ефективності діяльності страхової компанії;
- визначити вплив вагомих факторів на ліквідність і платоспроможність та їх динамічні зміни в страховій діяльності;
- оцінити відповідність встановленим нормативам коефіцієнтів ліквідності і запасу платоспроможності страхової компанії;
- провести розробку економетричної оптимізаційної моделі впливу окремих факторів на ліквідність і підвищення платоспроможності страхової компанії;
- визначити напрямки вдосконалення управління ліквідністю і платоспроможністю страхової компанії.

Об'єктом дослідження виступає організація управління ліквідністю ПАТ «Страхова компанія «Українська страхова група».

Предметом дослідження є процес фінансового управління ліквідністю і платоспроможністю страхової компанії ПАТ «Страхова компанія «Українська страхова група».

Методи дослідження наукової роботи. При виконання роботи були використані емпіричні та теоретичні методи: функціональний, ретроспективного спостереження, опису, формалізації, порівняння, систематизації, вимірювання, ситуаційного аналізу, синтезу, економічного аналізу, пояснення, фінансового аналізу, фінансово-економічні методи, функціонально-вартісні методи, комплексного аналізу, динамічних рядів при дослідженні зміни показників, тематичні методи, кореляційного і трендового аналізу, метод найменших квадратів.

Інформаційною базою кваліфікаційної роботи – є дані фінансової звітності ПАТ «Страхова компанія «Українська страхова група» за 2018–2022 рр., актуальні джерела економічної літератури, окремі положення наукових публікацій, статистичних і інших досліджень.

Практична цінність одержаних результатів та новизна полягає в

науковому обґрунтуванні теоретико-методологічних підходів щодо удосконалення управління ліквідністю страхових компаній для забезпечення підвищення її платоспроможності. В процесі дослідження отримані результати щодо удосконалення управління ліквідністю страхових компаній для забезпечення підвищення її платоспроможності та рекомендації впроваджено в практичну діяльність страхової компанії .

Наукова новизна проведеного дослідження охоплює наступні результати:

- узагальнено визначення поняття «ліквідність» та «платоспроможність» страхової компанії;

- дістали подальшого розвитку теоретичні і методологічні основи управління ліквідністю страхової компанії для підвищення її платоспроможності;

- удосконалено систему управління ліквідністю страхової компанії, а також запропоновано економетричну модель впливу окремих факторів на ліквідність і підвищення платоспроможності страхової компанії;

За результатами дослідження опубліковано та основні висновки та практичні рекомендації яких здійснено апробацію матеріалів тез, що містяться в збірнику V Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції «Фінанси, банківська система та страхування в Україні: стан, проблеми та перспективи розвитку в кризовій економіці» м.Дніпро (березень, 2023).

Публікації. Основні положення роботи опубліковано фахову статтю «Сучасні методологічні підходи до фінансових стратегій системи управління ліквідністю і платоспроможністю страхових компаній» в фаховому виданні «Агросвіт» (вересень, 2023).

Кваліфікаційна робота містить вступ, три розділи, висновки та пропозиції, додатки і список використаних джерел із 58 найменувань. Основний зміст роботи викладено на 59 сторінках друкованого тексту. Робота містить 12 таблиць, 15 рисунків, 4 додатки.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ ЛІКВІДНІСТЮ ТА ПЛАТОСПРОМОЖНІСТЮ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ

1.1. Теоретичні аспекти управління ліквідністю страхових організацій

Одним з перспективних етапів розвитку страхової діяльності та забезпечення їх довгострокової діяльності, яка відповідала вимогам платоспроможності страховиків, а також враховувала можливості своєчасного та повного виконання взятих на себе зобов'язань, являється пошук альтернативних джерел розміщення активів за такими доходними джерелами і фінансовими інструментами, які б не тільки забезпечували беззбиткову діяльність, а і приносили прибутки. Своєчасне виконання зобов'язань страховиків перед страхувальниками, інвесторами, засновниками і іншими учасниками страхових відносин виступає важливою проблемою при забезпеченні надійного сталого розвитку страхового ринку в економіці країни. Перестраховальні операції також мають достатній рівень впливу на платоспроможність і ліквідність страхових організацій, які є частиною страхових відносин на фінансовому ринку [6, с.49].

Формування фінансової політики страхових компаній, спрямованої на удосконалення управління ліквідністю та платоспроможністю розглядається і досліджується у багатьох наукових працях, серед яких особливо варто відзначити таких авторів: Аберніхіна І.Г., Сокоринська І.Г., Алескерова Ю.В., Сідак О.М., Аранчій В.І., Остапенко О. М., Остапенко Т. М., Братюк В.П., Віленчук О.М., Єрмакова Т.М., Журавка О.С., Васильчук А.Ю., Мельник Т.А., Коваленко М.В., Олійник В.М., Бондаренко Є.К., Орлова О.В., Поплавський О.О., Сич О.А., Павлюк Х.П., Сініцина Т., Терещенко Т. Є., Заволока Л. О., Пономарьова О. Б., Шустова Ю.С. [1-5,9,12,19, 20, 32, 35,38,44,48,49,50,57].

Однак вирішення поставленого питання потребує подальшого глибокого дослідження в теоретичній та практичній сфері, особливо в умовах трансформаційних змін функціонування страхового ринку.

Окремими авторами зазначається, що «страхові послуги займають значну частку на ринку фінансових послуг, доцільно здійснювати оперативну оцінку формування і використання, фінансових ресурсів страховиків, а також управління ліквідністю особливо в період ринкової трансформації» [10, с.31].

Відповідно до вагомих здобутків вчених, які відзначають важливість вирішення питання удосконалення управління страховою компанією, забезпеченням відповідними нормативами її ліквідності, а також створення передумов для підвищення платоспроможності при виконанні певних фінансових обов'язків перед страхувальниками, засновниками і інвесторами. Важливим підходом щодо вирішення проблеми управління ліквідністю і платоспроможністю страховиків залишається визначення факторів, які впливають на рівень ліквідності активів страховика, ліквідність балансу і наявність фінансових джерел при визначенні та оцінці його фінансового стану[8, с.94].

Вважаємо доцільним погодитись з думкою Віленчука О.М., що «ліквідність» і «платоспроможність» мають певні відмінності, а також автор відокремив, отже ліквідні активи наділені певними ключовими характеристиками, які надають їм здатність перетворюватись в грошову форму [12, с.163].

В структурі активів страхових компаній, відображені такі фінансові ресурси, з яких формується і капітал, а при оптимальному їх використанні забезпечується позитивний фінансовий результат страхової діяльності. Як зазначають окремі науковці - автори публікацій фінансової літератури, «капітал страхової компанії є фінансовою основою розвитку і вміщує в собі такі елементи: статутний капітал, додатковий капітал, резервний капітал та нерозподілений прибуток» [24, с.116]. Отже, страховими компаніями формуються такі фінансові ресурси, які виступають як джерело додаткового доходу і можуть використані в страховій, інвестиційній і фінансовій діяльності. Спрямовані у високодохідні фінансові інструменти активи

страхових організації здатні приносити додаткові фінансові кошти. Завдяки використанню яких вони можуть отримувати прибутки.

Відтак, першочерговими базовими елементами ефективного управління страхової організації є формування власного (статутного) капіталу, а також здійснення інвестиційної діяльності з метою забезпечення додаткового доходу, що безпосередньо впливає на відповідний рівень ліквідності та підвищення платоспроможності [15, с.129].

1.2. Методологічні та правові основи управління ліквідністю та платоспроможністю страхових компаній

Методологічні дослідження розвитку страхових відносин в економіці країни зумовлюють необхідність ефективного управління ліквідністю для підвищення платоспроможності страхових організацій, а також його законодавче і правове регулювання. Метою державного регулювання страхової діяльності визнається забезпечення формування і розвитку в країні ефективного функціонуючого ринку страхових послуг, створення необхідних умов для діяльності страхових компаній різних організаційно-правових форм, захист інтересів страхувальників [1, с.163].

Основними детермінантами розвитку страхового ринку та забезпечення ліквідними ресурсами страховиків є наявність платоспроможного попиту серед фізичних і юридичних осіб на страхові послуги, здійснення високоякісного страхового обслуговування страхувальників страховиками, активна участь державних та позадержавних інституцій у формуванні прозорого, ефективного та збалансованого страхового ринку [28, с.204].

В сфері надання страхових послуг у суб'єктів страхової діяльності є характерна риса, сутність якої полягає у накопиченні грошових коштів і фінансових ресурсів, які перетворюються у форму створеного капіталу, резервів, активів і фінансових інструментів. Тому залишається дискусійною

проблема оцінки ліквідності і платоспроможності страхової організації, а також підтримка її платоспроможності при ефективному фінансовому управлінні.

При здійсненні страхових операцій передбачено залучення страхових платежів за допомогою страхових внесків юридичних і фізичних осіб до страхового фонду, грошові кошти якого використовуються за цільовим призначенням при настанні страхової події і призначаються страхувальникам для страхових виплат в межах лімітів відповідальності страховиків [29, с.89].

Дослідження ринку страхових послуг свідчить про необхідність сформулювати загальне поняття управління ліквідністю та платоспроможністю страхових організацій. Ще однією характерною ознакою страхових правовідносин в сфері управління страховою діяльністю виступає створення страхового фонду, а до характерних ознак страхового правовідношення слід віднести:

- 1) ризиковий характер;
- 2) наявність страхового інтересу;
- 3) настання страхового випадку;
- 4) формування спеціального страхового фонду;
- 5) створення страхових і технічних резервів.

Дослідження такої специфіки доречно здійснювати на підставі аналізу та класифікації вказаних суспільних страхових відносин. В процесі виконання зобов'язань щодо платоспроможності між страховиком та страхувальником виникають страхові правовідносини також і у третіх осіб у разі настання страхових випадків, тобто задіяні страхові відносини із застрахованими особами, вигодонадобувачами, потерпілими особами, які можуть споживати страхові послуги, сплачувати страхові внески (платежі), отримувати страхові виплати (відшкодування), та відповідно до законодавства бути захищеними державою у разі виникнення правопорушень [22].

Відтак державні органи виступають в якості регулятора страхового ринку, що здійснює контроль за страховим бізнесом і забезпеченням захисту інтересів суб'єктів страхових відносин. Отже, можемо сказати, що сформульовані вимоги відповідно до нормативно-правового регулювання управління ліквідністю та заходи щодо підвищення платоспроможності страховиків враховуються на державному (законодавчому і правовому), національному та внутрішньо-організаційному страховому рівні. .

1.3. Складові системи управління ліквідністю та платоспроможністю страхових компаній

В досвіді діяльності страховиків України особливий вплив на управління ліквідністю та платоспроможністю страховиків, крім складу, розміру і структури страхового портфеля, здійснюють безпосередньо відповідні групи показників [8,с.52]:

1) абсолютні показники і їх відповідність до законодавчих вимог ЗУ «Про страхування, до якої відносяться: обсяги статутного фонду (норма до 2023 р. 1 і 1,5 млн.євро., а з 01.01.2024 р. 32 млн. грн. для нелайфових страховиків і 48 млн.грн.для страховиків зі страхування життя), страхові резерви, фактичний рівень запасу платоспроможності (70 млн.грн.);

2) розрахунок відносних показників відповідно до законодавчих вимог до - зворотні показники платоспроможності (0-20%),

- показники незалежності від перестраховання (50-85%),

- співвідношення чистого страхового резерву до капіталу (0-50%),

3 група – показники оцінки фінансового стану (стійкості) страховика:

- коефіцієнт автономії (від 50%),

- коефіцієнт забезпечення власним капіталом (від 10%) [24, с.102].

Дотримання таких нормативних показників дозволить страховим організаціям знизити ризики неплатоспроможності.

В контексті дотримання вимог до міжнародних стандартів управління ліквідністю та платоспроможністю страхових організацій, вважаємо доцільним відокремити певні чинники, які здійснюють безпосередній вплив на ліквідність страховика в цілому, що представлено на рисунку 1.1.

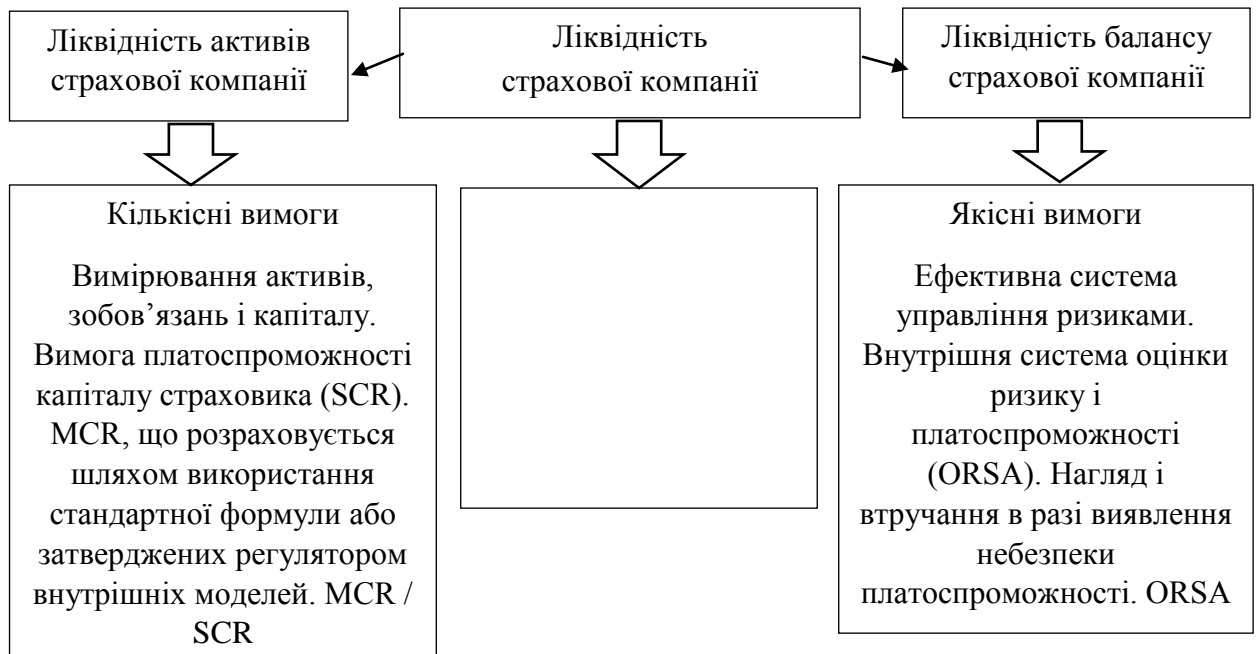

Рис. 1.1. Вплив факторів на ліквідність страхової компанії

Джерело: узагальнено автором на підставі [50,с.194]

Окрім цього в українському законодавстві передбачається перелік активів, що можуть бути прийняті та представлені в коштах страхового резерві за страхуванням життя, серед яких: «грошові кошти на поточному рахунку; банківські вклади (депозити), валютні вкладення згідно з валютою страхування (до 15% страхових резервів); нерухоме майно (до 10%), іпотечне кредитування (до 40%); акції, облігації підприємств (крім цільових облігацій), іпотечні сертифікати, іпотечні облігації; цінні папери, що емітуються державою (до 20%); права вимоги до перестраховиків (до 10%); інвестиції в економіку України за напрямками, визначеними Кабінетом Міністрів України; банківські метали (до 15%); кредити страхувальникам - громадянам, що уклали договори страхування життя, у межах викупної суми

на момент видачі кредиту та під заставу викупної суми (до 20 %); готівка в касі в обсягах лімітів залишків каси, встановлених НБУ» [45].

Відповідно до Закону України «Про страхування» Кабінет Міністрів України затвердив «Постанову про напрями інвестування галузей економіки за рахунок коштів страхових резервів» [45], в якій вказано такі об'єкти інвестування, як «розроблення та впровадження високотехнологічного устаткування, іншої інноваційної продукції, ресурсо- та енергозберігаючих технологій; розвиток інфраструктури туризму; добування корисних копалин; перероблення відходів гірничо-металургійного виробництва; будівництво житла; розвиток транспортної інфраструктури, у тому числі будівництво та реконструкція автомобільних доріг; розвиток сектору зв'язку та телекомунікацій; розвиток ринку іпотечного кредитування шляхом придбання цінних паперів, емітованих Державною іпотечною установою» [14,с.13].

Висновки до 1 розділу

Сутність економічної категорії «ліквідність» і «платоспроможність» мають певні відмінності, а також автор відокремив, отже ліквідні активи наділені певними ключовими характеристиками, які надають їм здатність перетворюватись в грошову форму. В структурі активів страхових компаній, відображені такі фінансові ресурси, з яких формується і капітал, а при оптимальному їх використанні забезпечується позитивний фінансовий результат страхової діяльності.

Основними детермінантами розвитку страхового ринку та забезпечення ліквідними ресурсами страховиків є наявність платоспроможного попиту серед фізичних і юридичних осіб на страхові послуги, здійснення високоякісного страхового обслуговування страхувальників страховиками, активна участь державних та позадержавних

інституцій у формуванні прозорого, ефективного та збалансованого страхового ринку [43, с.142].

Основними детермінантами розвитку страхового ринку та забезпечення ліквідними ресурсами страховиків є наявність платоспроможного попиту серед фізичних і юридичних осіб на страхові послуги, здійснення високоякісного страхового обслуговування страхувальників страховиками, активна участь державних та позадержавних інституцій у формуванні прозорого, ефективного та збалансованого страхового ринку . першочерговими базовими елементами ефективного управління страхової організації є формування власного (статутного) капіталу, а також здійснення інвестиційної діяльності з метою забезпечення додаткового доходу, що безпосередньо впливає на відповідний рівень ліквідності та підвищення платоспроможності.

РОЗДІЛ 2. КОМПЛЕКСНА АНАЛІТИЧНА ОЦІНКА ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПАТ «СТРАХОВА КОМПАНІЯ «УКРАЇНСЬКА СТРАХОВА ГРУПА»

2.1. Характеристика фінансово-економічної діяльності ПАТ «Страхова компанія «Українська страхова група»

Місцезнаходження і провадження страхової діяльності ПАТ «Страхова компанія «Українська страхова група» відбувається на території України за такою адресою: 3038 м.Київ, вул. Івана Федорова , буд.32, літ.А. Очолює ПАТ «СК «Українська страхова група» голова Правління Нельга П.О. ПАТ «Страхова компанія «Українська страхова група» увійшло у склад лідера страхового ринку «Vienna Insurance Group», який має найвищий рейтинг А+ та оцінюється за найвищим рівнем кредитоспроможності.

В організаційній структурі страхової організації задіяний функціональний принцип, згідно з яким повноваження перерозподіляються відповідно функціональних обов'язків працівників кожного відокремленого підрозділу. Приватне акціонерне товариство «Страхова компанія «Українська Страхова Група» веде бухгалтерський облік та складає фінансову звітність відповідно до Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку (МСФЗ) та згідно з вимогами українського законодавства. Датою переходу на МСФЗ є 01.01.2012 відповідно до Закону України від 12 травня 2011 р. № 3332-VI «Про внесення змін до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні». Дані фінансово звітності підготовлені у відповідності з принципами сформульованими в зазначених законодавчих актах. В ПАТ «Страхова компанія «Українська страхова група» використовується комп'ютерна бухгалтерська програма для відображення в бухгалтерському обліку за допомогою «1С:Підприємство 8», в якій відображається інформація щодо розрахункових операцій за страховими резервами, а також здійснюється їх аналіз та оцінка достатності і адекватності, нарахування амортизаційних нарахувань і збережена в електронній формі.

Інформація, відображена у фінансовій звітності ПАТ «Страхова компанія «Українська страхова група» відповідає законодавчим вимогам є перевіреною, достовірною і надійною.

Кількість середньооблікової чисельності робітників в ПАТ «СК «Українська страхова група» складає 612 осіб. Розмір фонду заробітної плати компанії складає - 161 019 тис.грн. Протягом звітного року відбувалось зростання фонду оплати праці в ПАТ «СК «Українська страхова група» на суму 23 365 тис.грн. що відповідає підвищенню та враховує розміри мінімальної зарплати і прожиткового мінімуму громадян, встановлених на 1 січня поточного року. В ПАТ «СК «Українська страхова група» з метою обліку і управління персоналом використовується комп'ютерна програма «Зарплата та управління персоналом». В результаті оцінки та аналізу даних за формами фінансової звітності ПАТ «Страхова компанія «Українська страхова група», простежується збільшення суми активів на 149,56%, тобто в компанії підвищились обсяги майнових активів, які знаходяться в його розпорядженні. Розмір гарантійного фонду станом на 31.12.2022 року страховика 365138,3 тис.грн., в тому числі додаткового капіталу становить 81941,5 тис.грн., резервний капітал в розмірі 106526,1 тис.грн., нерозподіленого прибутку 176670,7 тис.грн. Власний капітал склав 3437765,4 , що в дослідженому періоді призвело зниження фінансової незалежності компанії, про що свідчить динаміка коефіцієнта фінансової автономії. Станом на кінець 2023р. страхова організація спроможна самостійно здійснити фінансування 12,85% своїх активів. Значення поточної ліквідності знаходиться вище нормативної межі (на1,5%), що вказує на низьку імовірність втрати платоспроможності у найближчій перспективі. Страхова компанія входить в ТОП-10 страховиків України займає1 місце на ринку обов'язкового страхування «Зелена карта» та добровільного страхування водного транспорту, 2 місце на ринку добровільного страхування (ДС) вантажів і багажу, 8 місце на ринку обов'язкового

страхування цивільної авіації та страхування майна, що представлено в таблиці 2.1.

Таблиця 2.1

Структура страхових платежів і виплат ПАТ «Страхова компанія
«Українська страхова група» в 20223 році

Види страхового ринку	№ в рейтингу	Страхові платежі, тис.грн.	Частка у портфелі %	Темпи приросту, %	Страхові виплати, тис.грн.	Рівень виплат, %	Частка пере-страхування, %
«Зелена карта»	1	508343,6	34,68	-14,76	288676,9	56,79	91,36
ДС водного транспорту	1	15699,1	1,07	84,24	0	0	18,02
ДС вантажів і багажу	2	53557,7	3,65	14,26	865,4	1,62	31,76
ДЦВ	3	22870,1	1,56	49,95	3168,4	13,85	7,52
КАСКО	4	366679,1	25,01	46,39	185642,4	50,63	0,49
ОСАЦВ	4	243197,9	16,59	108,72	94479,2	38,85	85,15
ДМС	6	174720,3	11,92	25,78	118681,3	67,93	0
ДС від вогню та стихійних явищ	7	21666,2	1,48	-61,41	5933,4	27,39	35,31
Страхування майна	8	24289,4	1,66	-57,63	1174,2	4,83	30,26
Обов'язкове страхування цивільної авіації	8	964,0	0,07	-78,42	0	0	15,13
ДС медичних витрат	11	7111,6	0,49	-0,56	909,4	12,79	0
ДС від нещасних випадків	15	3837,4	0,3	-21,1	12,4	0,3	4,7
ДС на випадок хвороби	18	34,6	0,001	332,5	0	0	0

ПАТ «Страхова компанія «Українська страхова група» посідає 7 місце на ринку добровільного страхування від вогню та стихійних явищ (питома вага 1,48 %) за сумою страхових платежів у розмірі 21 666,2 тис.грн., і страховими виплатами 5933,4 тис.грн., приріст рівня яких склав 27,9%, а рівень перестраховування досягнув 35,31%.

Оцінюючи привабливість страховика слід звернути увагу на його інвестиційну діяльність, а для цього необхідно здійснювати співставлення рентабельності власного капіталу та рентабельності інвестованих фінансових ресурсів в капітал власників. В розрахунках застосовується інформація за даними НБУ, яка відображає середню доходність депозитів за 2018-2023р. В результаті порівняння отримано, що при перевищенні рентабельності власного капіталу дохідності за альтернативними інструментами свідчить, що рівні добробуту акціонерів страховика зростатиме, більшими темпами приросту, порівняно з середніми показниками на фінансовому ринку [33, с.19].

2.2. Комплексна оцінка та аналіз фінансового стану ПАТ «Страхова компанія «Українська страхова група»

Діяльність страхової організації може вважатися ефективною, якщо вона отримує позитивні фінансові результати. Динаміка фінансових результатів ПАТ«СК «Українська страхова група» в 2018-2022 рр., наведена у додатку А свідчить, що валовий дохід від чистих зароблених страхових премій в дослідженому періоді підвищився в 2,7 рази, що засвідчує збільшення страхувальників та їх зацікавленість триманні страхового захисту.

За валовою сумою підписаних премій спостерігається також зростання в 3,87 рази в звітному році. Премії страхової компанії передані у перестраховування в 2022 році склали 886694 тис.грн., тобто стали більше

порівняно з 2018 р. Зміни резерву незароблених премій в тому ж періоді збільшились на 299342 тис.грн., чисті понесені збитки за страховими преміями склали 596813 тис.грн.

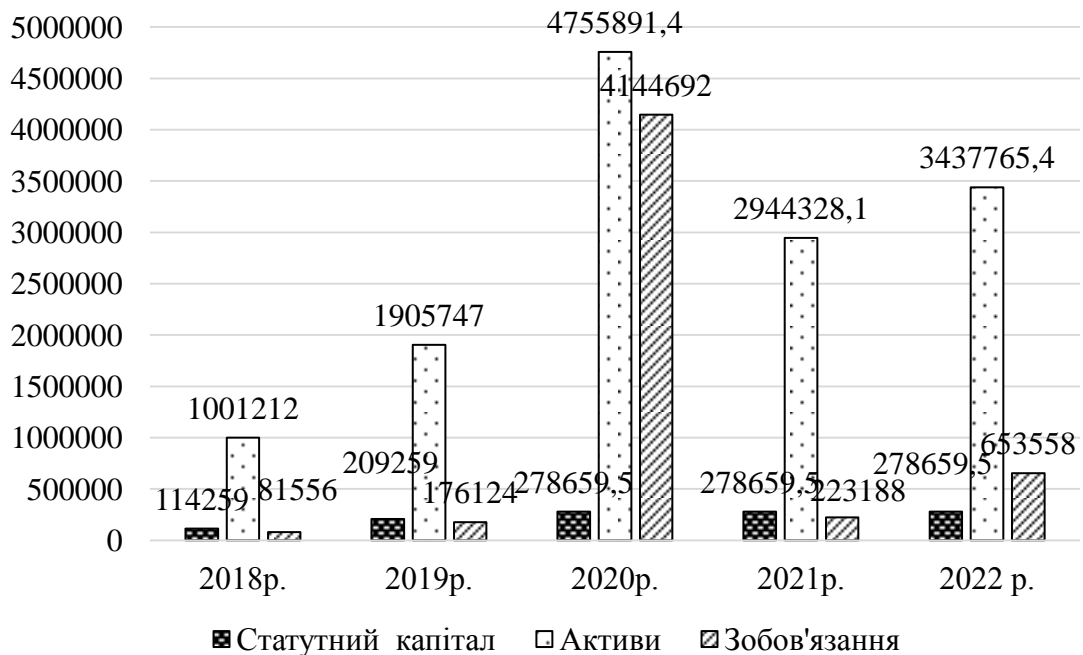

Рис. 2.1. Аналіз та оцінка показників діяльності ПАТ «СК «Українська страхова група» за 2018-2022 роки

Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій ПАТ «Страхова компанія «Українська страхова група» в 2018-2022 рр. засвідчила зниження на рівні 36268 тис.грн. В 2022 році зростання показали чисті зароблені страхові премії в 2,7 рази порівняно з 2018 роком.

Чистий прибуток страховика протягом 2018-2022 років збільшився на 64084 тис.грн. Але в 2023 році страхова компанія отримала чистий фінансовий результат – збиток у розмірі 20287,8 тис.грн.

Аналітична динаміка коефіцієнтів ефективності використання основних засобів ПАТ «Страхова компанія «Українська страхова група» за 2018-2022 роки, яка наочно представлена в таблиці 2.2 і на рисунку 2.2, доводить, що значення коефіцієнту зношення відбувалось на 14 ,64 %, а

також протягом дослідженого періоду відбувалось зниження частки основних засобів в активах на 73,74%.

Таблиця 2.2

Оцінка майнових коефіцієнтів в ПАТ «Страхова компанія «Українська страхова група» за 2018-2022 рр.

Показник	2018	2019	2020	2021	2022	2022 р. у % до 2018 р.
Частка оборотних виробничих фондів	0,006	0,005	0,001	0,004	0,003	48,75
Частка основних засобів в активах	0,023	0,030	0,006	0,007	0,006	26,26
Коефіцієнт зносу основних засобів	0,595	0,558	0,633	0,667	0,682	114,64
Коефіцієнт оновлення основних засобів	0,405	0,442	0,367	0,333	0,318	78,52
Частка оборотних виробничих активів	0,004	0,004	0,001	0,002	0,002	44,04
Частка оборотних виробничих фондів в обігових коштах	0,006	0,005	0,002	0,004	0,003	48,75

Коефіцієнт мобільності активів	2,485	0,106	5,530	1,449	2,424	97,55
--------------------------------	-------	-------	-------	-------	-------	-------

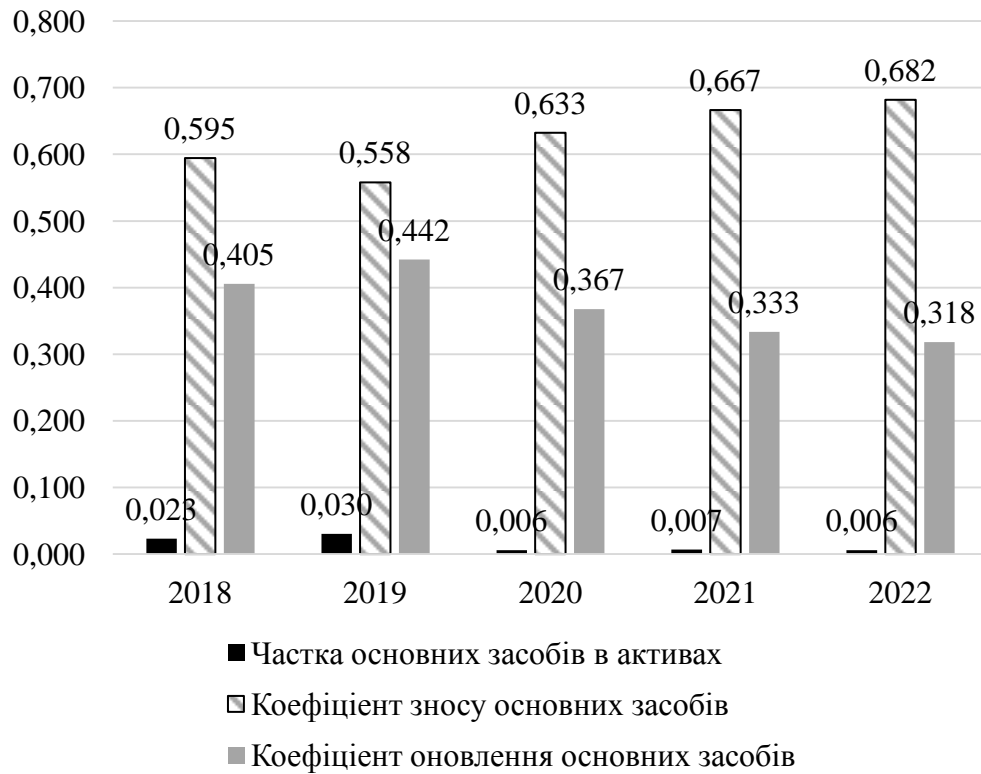

Рис. 2.2. Аналітична оцінка коефіцієнтів ефективності використання основних засобів ПАТ «Страхова компанія «Українська страхова група» за 2018-2022 роки

Оцінка коефіцієнтів майнового стану ПАТ «Страхова компанія «Українська страхова група» свідчить про негативну тенденцію за 2018-2022 роки. Так, в компанії відбулись наступні зміни: частки оборотних виробничих фондів показали зменшення на 0,003, частки оборотних виробничих активів – на 0,017 абсолютних одиниць, коефіцієнту мобільності активів - зменшення на 0,061 абс.од., значення частки виробничих оборотних фондів – зменшення на 0,02 абс.од., а темпи зниження яких склали 55,96%. В цілому ПАТ «Страхова компанія «Українська страхова

група» має нарощувати обсяги майнових показників для підвищення ефективності своєї діяльності в майбутньому. Страхова компанія в принципі здатна за рахунок власних фінансових ресурсів сформувати майно таким чином, щоб забезпечити свою платоспроможність.

Таблиця 2.3

Аналіз рівня рентабельності ПАТ «Страхова компанія «Українська страхова група» в 2018-2022 рр.

Показники	2018	2019	2020	2021	2022	2022 р. до 2018 р.
Рентабельність активів (РА)	2,52	0,06	1,38	0,72	2,47	-0,05
Рентабельність необоротних активів (RNA)	7,99	0,01	8,98	1,76	8,47	0,48
Рентабельність оборотних активів (ROA)	0,03	0,00	0,02	0,01	0,04	0,01
Рентабельність власного капіталу (RBK)	7,90	0,21	11,77	4,04	14,53	6,63
Рентабельність позикового капіталу (РПК)	4,39	0,09	6,75	0,99	3,97	-0,42
Рентабельність витрат (RB)	2,82	0,06	4,86	1,37	4,26	1,44
Рентабельність поточних витрат (РПВ)	3,35	0,07	5,74	1,62	5,01	1,66
Рентабельність витрат на проведення страхової діяльності (RCB)	5,62	0,12	9,85	2,64	6,78	1,16
Рентабельність страхової діяльності (РСД)	2,47	0,04	4,04	1,18	3,69	1,22
Рентабельність інвестиційної діяльності (RID)	28,04	10,50	28,94	9,39	26,97	-1,08

За розрахунками таблиці 2.3 отримано, що ПАТ «Страхова компанія «Українська страхова група» рівні рентабельності необоротних та оборотних

активів зросли відповідно на 0,48 та 0,01 процентні пункти в 2022 році, це наочно видно на рисунку 2.4. Загалом оцінюючи рентабельність активів компанії, рентабельність позикового капіталу та інвестиційної діяльності, можемо дійти до висновку, що вони стали меншими на 0,05, 0,42 і 1,08 процентних пункти відповідно.

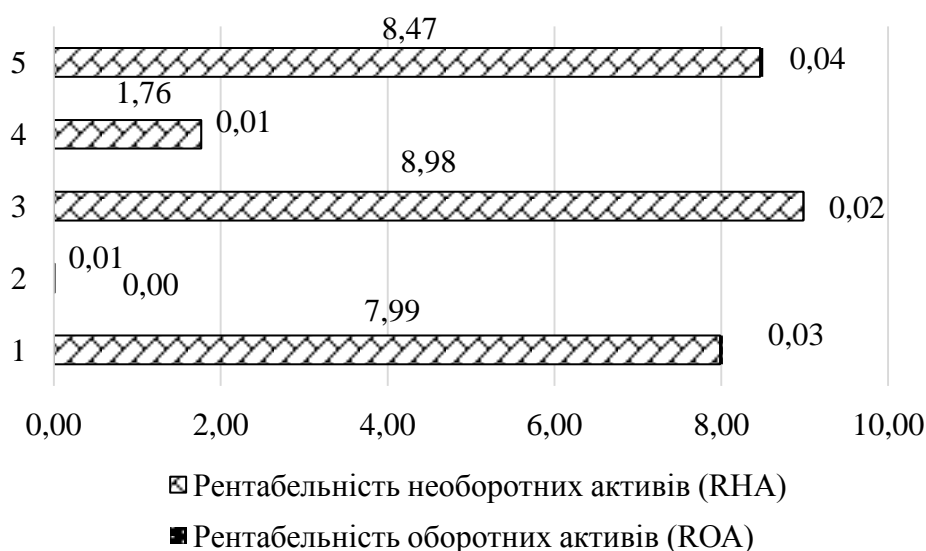

Рис.2.4. Динаміка рентабельності необоротних і оборотних активів ПАТ «СК «Українська страхова група» в 2018-2022 рр.

У відповідності до рисунку 2.5 протягом 2018-2022 років відстежується позитивна динаміка рентабельності витрат ПАТ «Страхова компанія «Українська страхова група».

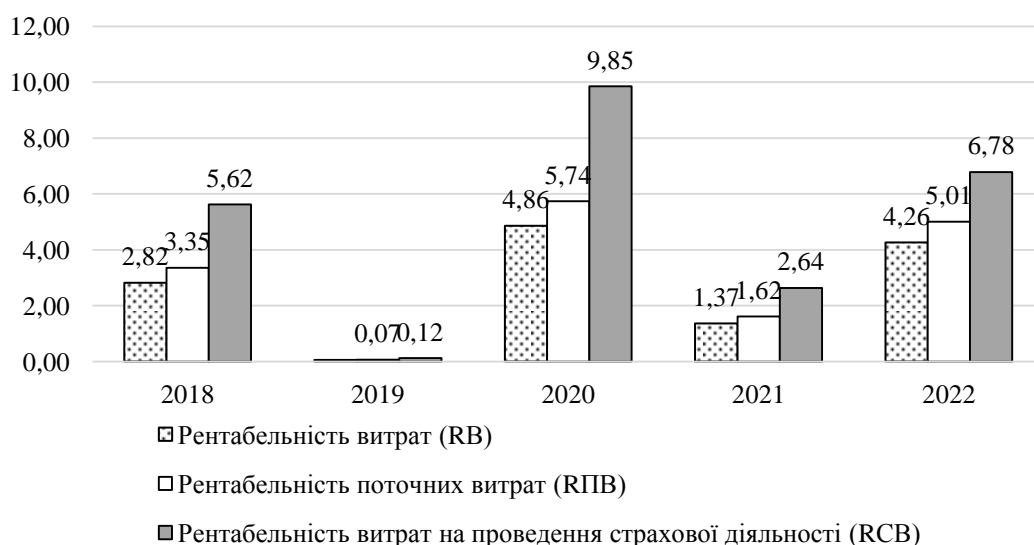

Рис.2.4. Динаміка рентабельності витрат ПАТ «Страхова компанія «Українська страхова група» в 2018-2022 рр.

Рентабельність витрат на проведення страхової діяльності (RCB) підвищилась на 1,16 процентних пункти. Рентабельність поточних витрат (РПВ) має найбільшу тенденцію до зростання і показує позитивні зміни на 1,66 процентних пункти.

2.3. Оцінка показників ліквідності і платоспроможності ПАТ «Страхова компанія «Українська страхова група»

З метою визначення оцінки показників ліквідності і платоспроможності ПАТ «Страхова компанія «Українська страхова група» проведемо спочатку аналіз структури активів і пасивів за допомогою розрахунків, наведених в таблицях 2.4, 2.5.

Таблиця 2.4

Аналіз складу активів ПАТ «Страхова компанія «Українська страхова група» в 2018-2022 рр., тис. грн.

Показники	2018 р.	2019 р.	2020 р.	2021 р.	2022 р.	Приріст 2022р. до 2018 р.	
						+/-	%
Залишок коштів страхових резервних фондів	45771	415725	503270	641609	592337	546566	1294,13
Інші фінансові інвестиції	120596	98399	53901	350833	76263	-44333	63,24
Необоротні активи	262046	679360	728295	1182544	1004153	742107	383,20
Поточні фінансові інвестиції	85342	50000	357146	296167	340069	254727	398,48
Гроші та їх еквіваленти	437136	740321	526805	273010	1465481	1028345	335,25
Частка перестрахо-	179651	339500	3089651	1094812	499999	320348	278,32

вика у страхових резервах							
Оборотні активи	735767	1224888	4027042	1755472	2427300	1691533	329,90
Всього активи	1001212	1905747	4755891,4	2944328,1	3437765,4	2436553	343,36

Протягом 2018-2022 років в ПАТ «Страхова компанія «Українська страхова група» залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах збільшився на 546566 тис.грн., поточні фінансові інвестиції також показали темпи приросту 398,48 %, тобто на 254727 тис.грн., інші фінансові інвестиції мають тенденцію до зменшення на 44333 тис.грн., або на 36,76 відсотків. Частка перестраховика у страхових резервах в 2022 році складає 499999 тис.грн., що на 320348 тис.грн. більше ніж в 2018 році.

Таблиця 2.5

Аналіз складу пасивів (джерел фінансування активів) ПАТ «Страхова компанія «Українська страхова група» в 2018-2022 рр., тис. грн.

Показники	2018 р.	2019 р.	2020 р.	2021 р.	2022 р.	Зміни 2022р. до 2018 р.	
						Абсолютні, +/-	Відносні, %
Зареєстрований (пайовий капітал)	114259	278659	278659	278659	278659	164400	243,88
Власний капітал	308362	545795	611199	576810	643797	335435	208,78
Страхові резерви	611295	1221139	3968568	2144330	2140410	1529115	350,14
Резерв збитків або резерв належних виплат	300482	747168	3431534	1481857	1152917	852435	383,69
Резерв незароблених премій	310813	473971	537034	662473	987493	676680	317,71

Довгостро- кові зобов'язання	611295	1221139	3968568	2144330	2140410	1529115	350,14
Короткостро- кові зобов'язання	81556	138814	176124	223188	653558	572002	801,36
Баланс (всього пасивів)	1001213	1905748	4755891	2944328	3437765	2436552	343,36

Згідно з даними таблиці 2.6 зареєстрований (пайовий капітал) страхової компанії зростав протягом досліджених років на 164440 тис.гн., що в процентному відношенні складає 243,88% приросту.

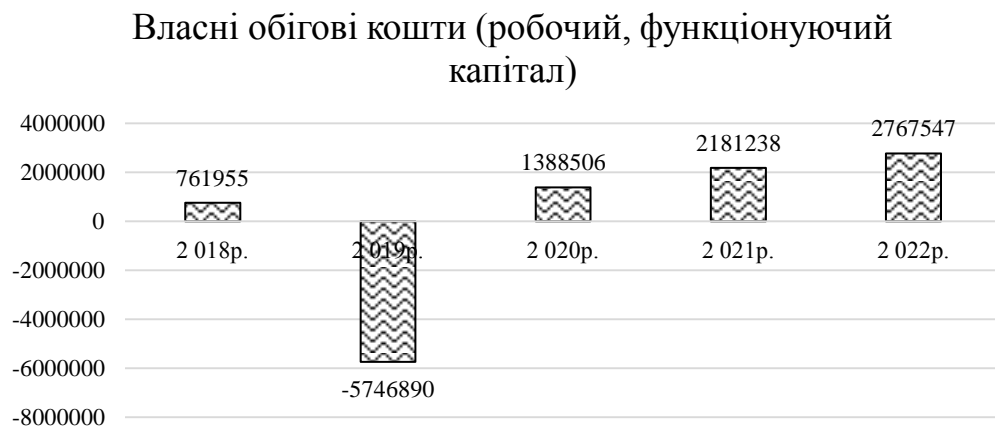

Рис.2.5. Аналіз динаміки власних обігових коштів (робочого капіталу) ПАТ «Страхова компанія «Українська страхова група» в 2018-2022 рр.

В цьому ж періоді резерв збитків або резерв належних виплат підвищив свою вартість в 3,84 рази, чи на 852435 тис.гн., сума резерву незароблених премій збільшилась в 3,17 рази, довгострокових зобов'язань - в 3,5 рази, а короткострокових зобов'язань стало більше у вісім раз якщо порівняти з показниками 2018 року. Як видно з рисунку 2.5. робочий капітал стабілізувався і став більшим в звітному періоді на 2005592 тис.гн.

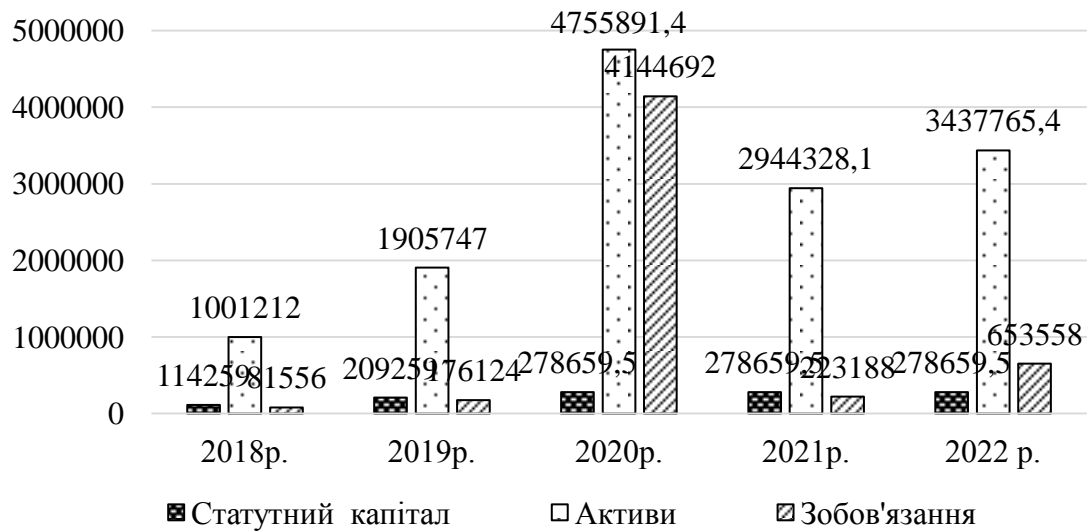

Рис.2.6. Динамічні зміни структурних елементів балансу ПАТ «Страхова компанія «Українська страхова група» в 2018-2022 рр.

Оцінка показників здійснення страхової діяльності ПАТ «Страхова компанія «Українська страхова група» в 2018-2022 рр., відображена в таблиці 2.6 показала зростання за всіма показниками. Відтак, вартість власного статутного капіталу підвищилась в 2,44 рази, і в 2023 році в абсолютному вираженні становить 278659,5 тис.грн., вартість активів показала підвищення на 2436553,4 тис.грн., що у відносному виразі становить 343,36 %. Сума страхових платежів компанії збільшилась в 3,3 рази, або на 2215707,9 тис.грн. Страхові виплати протягом 2018-2022 рр. мають невеликий приріст 61,45% порівняно зі страховими резервами, приріст яких становить 350,14 відсотків в звітному 2022 році, що склало 1529114,9 тис.грн. в грошовому виразі.

Таблиця 2.6

Оцінка показників здійснення страхової діяльності ПАТ «Страхова компанія «Українська страхова група» в 2018-2022 рр., тис. грн.

Показники	2018 р.	2019 р.	2020 р.	2021 р.	2022 р.	Відношення 2022р. до 2018 р., %
Вартість статутного капіталу	114259	209259	278659,5	278659,5	278659,5	243,88

Вартість активів	1001212	1905747	4755891,4	2944328,1	3437765,4	343,36
Сума страхових платежів	951802	1879400	1913206,2	2347064,9	3167509,9	332,79
Сума страхових виплат	487827	673100	913986,3	2791624	787592,3	161,45
Сума страхових резервів	611295	1221138	3968568,4	2144329,8	2140409,9	350,14

Рис. 2.7. Оцінка динаміки показників страхової діяльності ПАТ «Страхова компанія «Українська страхова група» в 2018-2022рр.

Оцінка динамічних змін показників ПАТ «Страхова компанія «Українська страхова група» в 2018-2022рр., зображеної на рисунку 2.7, підтверджує збільшення досліджених даних і свідчить про ефективність здійснення страхової діяльності.

Таблиця 2.7

Оцінка показників ліквідності (платоспроможності) ПАТ «СК «Українська страхова група» за 2018-2022 роки

Показник	2018р.	2019р.	2020р.	2021р.	2022р.	Зміни в% 2022 р. до 2018р.
Вартість статутного капіталу	1001212	1905747	4755891,4	2944328,1	3437765,4	343,36
Вартість активів	1001212	1905747	4755891,4	2944328,1	3437765,4	343,36
Сума страхових платежів	951802	1879400	1913206,2	2347064,9	3167509,9	332,79
Сума страхових виплат	487827	673100	913986,3	2791624	787592,3	161,45
Сума страхових резервів	611295	1221138	3968568,4	2144329,8	2140409,9	350,14

Коефіцієнт поточної ліквідності	10,305	9,022	22,865	7,777	3,714	36,04
Коефіцієнт швидкої ліквідності	10,301	9,016	22,862	7,775	3,713	36,05
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	6,9551	9,0775	2,9911	1,2232	2,2423	32,24
Співвідношення короткострокової дебіторської та кредиторської заборгованості	116,741	219,786	94,005	70,607	40,905	35,04

Показники, розраховані в таблиці 2.7 засвічують зменшення коефіцієнтів ліквідності, що говорить про зниження здатності компанії ПАТ «Страхова компанія «Українська страхова група» протягом п'яти років. Зниження коефіцієнту поточної ліквідності (покриття) фіксується до 3,714 абс.одиниць в 2022 році, що менше на 63,96 процентів порівняно з 2018 р.

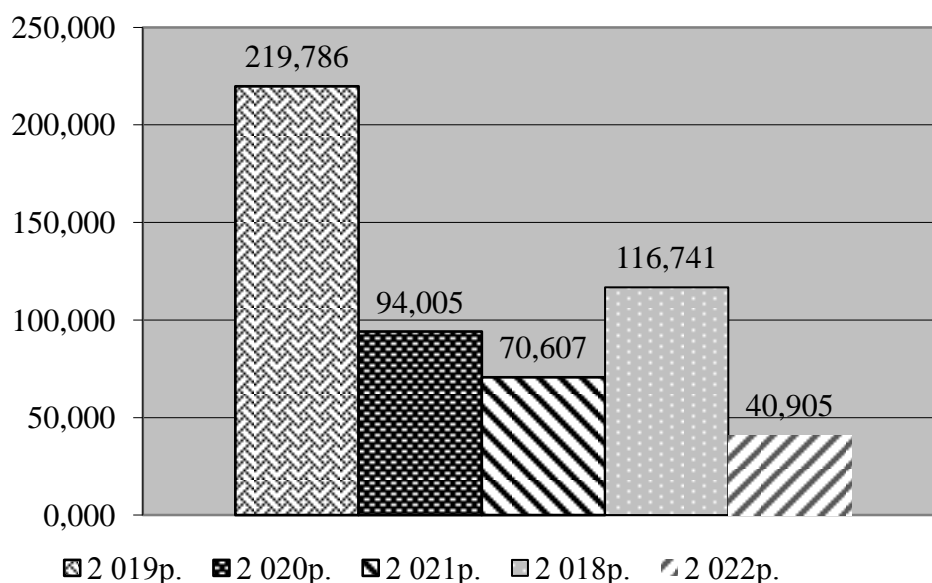

Рис. 2.8. Динаміка співвідношення короткострокової дебіторської та кредиторської заборгованості ПАТ «Страхова компанія «Українська страхова група» за 2018-2022 роки

На рисунку 2.8. бачимо динамку зниження співвідношення короткострокової дебіторської та кредиторської заборгованості ПАТ

«Страхова компанія «Українська страхова група» за 2018-2022 роки, яке зменшилось в звітному періоді на 64,96%, що означає перевищення дебіторської заборгованості над кредиторською в 40,9 разів, однак в компанії знизився коефіцієнт швидкої ліквідності на або у відносному виразі на 63,95 % і свідчить про зменшення платоспроможності страхової компанії протягом останніх п'яти років.

На рисунку 2.9. наочно зображено оцінку динаміки коефіцієнтів поточної платоспроможності і абсолютної ліквідності ПАТ «Страхова компанія «Українська страхова група» в 2018-2022 роках.

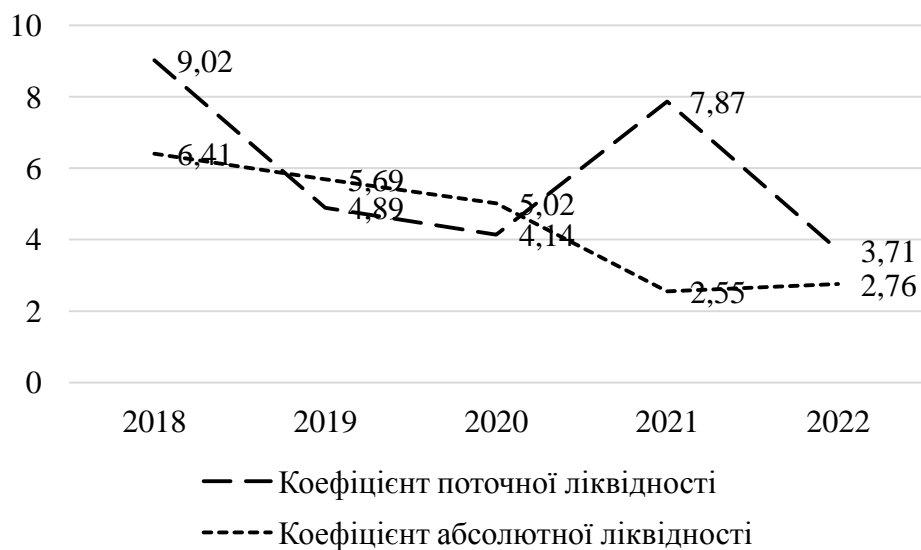

Рис. 2.9. Оцінка динаміки коефіцієнтів ліквідності ПАТ «Страхова компанія «Українська страхова група» за 2018-2022 роки

Згідно з відображеними на рисунку 2.9 показниками ліквідності, можемо зробити висновки, що коефіцієнт абсолютної ліквідності має в 2022 році значення 2,76, а це на 4,713 абс.од. менше ніж в 2018 році, але знаходиться в нормативних межах. Отже, страхова компанія знизила наявність ліквідних активів і, як наслідок здатність розрахуватись одночасно з контрагентами, кредиторами, інвесторами і страхувальниками в короткострокові терміни. Тому страховику необхідно створити передумови для забезпечення фактичного запасу платоспроможності, на яким

безпосередньо впливають загальна вартість активів, вартість необоротних активів і зобов'язання.

Висновки до 2 розділу

В ПАТ «Страхова компанія «Українська страхова група» чистий прибуток протягом 2018-2022 років збільшився на 64084 тис.грн. В рейтингу страховиків компанія посідає 7 місце на ринку добровільного страхування від вогню та стихійних явищ (питома вага 1,48 %) за сумою страхових платежів у розмірі 21 666,2 тис.грн., і страховими виплатами 5933,4 тис.грн., приріст рівня яких склав 27,9%, а рівень перестраховування досягнув 35,31%.

За валовою сумою підписаних премій спостерігається також зростання в 3,87 рази в звітному році. Премії страхової компанії передані у перестраховування в 2022 році склали 886694 тис.грн., тобто стали більше порівняно з 2018 р. Зміни резерву незароблених премій в тому ж періоді збільшились на 299342 тис.грн., чисті понесені збитки за страховими преміями склали 596813 тис.грн. Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій ПАТ «Страхова компанія «Українська страхова група» в 2018-2022 рр. засвідчила зниження на рівні 36268 тис.грн. В 2022 році зростання показали чисті зароблені страхові премії в 2,7 рази порівняно з 2018 роком. Але в 2023 році страхова компанія отримала чистий фінансовий результат – збиток у розмірі 20287,8 тис.грн. Аналітична динаміка коефіцієнтів ефективності використання основних засобів ПАТ «Страхова компанія «Українська страхова група» за 2018-2022 роки, доводить, що значення коефіцієнту зношення відбувалось на 14,64 %, а також протягом дослідженого періоду відбувалось зниження частки основних засобів в активах на 73,74%.

Оцінка коефіцієнтів майнового стану ПАТ «Страхова компанія «Українська страхова група» свідчить про негативну тенденцію за 2018-2022

роки. Так, в компанії відбулись наступні зміни: частки оборотних виробничих фондів показали зменшення на 0,003, частки оборотних виробничих активів – на 0,017 абсолютних одиниць, коефіцієнту мобільності активів - зменшення на 0,061 абс.од. , частки виробничих оборотних фондів – зменшення на 0,02 абс.од., а темпи зниження яких склали 55,96%.

ПАТ «Страхова компанія «Українська страхова група» рівні рентабельності необоротних та оборотних активів зросли відповідно на 0,48 та 0,01 процентні пункти в 2022 році, це наочно видно на рисунку 2.4. Загалом оцінюючи рентабельність активів компанії, рентабельність позикового капіталу та інвестиційної діяльності, можемо дійти до висновку, що вони стали меншими на 0,05, 0,42 і 1,08 процентних пункти відповідно.

Рентабельність витрат на проведення страхової діяльності (RCB) підвищилась на 1,16 процентних пункти. Рентабельність поточних витрат (РПВ) має найбільшу тенденцію до зростання і показує позитивні зміни на 1,66 процентних пункти.

Протягом 2018-2022 років в ПАТ «Страхова компанія «Українська страхова група» залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах збільшився на 546566 тис.грн., поточні фінансові інвестиції також показали темпи приросту 398,48 %, тобто на 254727 тис.грн., інші фінансові інвестиції мають тенденцію до зменшення на 44333 тис.грн., або на 36,76 відсотків. Частка перестраховика у страхових резервах в 2022 році складає 499999 тис.грн., що на 320348 тис.грн. більше ніж в 2018 році. Зареєстрований (пайовий капітал) страхової компанії зростав протягом досліджених років на 164440 тис.грн., що в процентному відношенні складає 243,88% приросту. В цьому ж періоді резерв збитків або резерв належних виплат підвищив свою вартість в 3,84 рази, чи на 852435 тис.грн., сума резерву незароблених премій збільшилась в 3,17 рази, довгострокових зобов'язань - в 3,5 рази, а короткострокових зобов'язань стало більше у вісім раз якщо порівняти з показниками 2018 року. Робочий капітал стабілізувався і став більшим в звітному періоді на 2005592 тис.грн.

Оцінка показників здійснення страхової діяльності ПАТ «Страхова компанія «Українська страхова група» в 2018-2022 рр., показала зростання за всіма показниками. Відтак, вартість власного статутного капіталу підвищилась в 2,44 рази, і в 2023 році в абсолютному вираженні становить 278659,5 тис.грн., вартість активів показала підвищення на 2436553,4 тис.грн., що у відносному виразі становить 343,36 %. Сума страхових платежів компанії збільшилась в 3,3 рази, або на 2215707,9 тис.грн. Страхові виплати протягом 2018-2022 рр. мають невеликий приріст 61,45% порівняно зі страховими резервами, приріст яких становить 350,14 відсотків в звітному 2022 році, що склало 1529114,9 тис.грн. в грошовому виразі.

Зниження коефіцієнту поточної ліквідності (покриття) фіксується до 3,714 абс.одиниць в 2022 році, що менше на 63,96 процентів порівняно з 2018 р. Співвідношення короткострокової дебіторської та кредиторської заборгованості ПАТ «Страхова компанія «Українська страхова група» за 2018-2022 роки зменшилось в звітному періоді на 64,96%, що означає перевищення дебіторської заборгованості над кредиторською в 40,9 разів, однак в компанії знизився коефіцієнт швидкої ліквідності на або у відносному виразі на 63,95 % і свідчить про зменшення платоспроможності страхової компанії протягом останніх п'яти років. Коефіцієнт абсолютної ліквідності має в 2022 році значення 2,76, а це на 4,713 абс.од. менше ніж в 2018 році, але знаходиться в нормативних межах.. Отже, страхова компанія знизила наявність ліквідних активів і, як наслідок здатність розраховуватись одночасно з контрагентами, кредиторами, інвесторами і страхувальниками в короткострокові терміни. Тому страховику необхідно створити передумови для забезпечення фактичного запасу платоспроможності, на яким безпосередньо впливають загальна вартість активів, вартість необоротних активів і зобов'язання.

РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ЛІКВІДНІСТЮ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ЇЇ ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ

3.1. Шляхи удосконалення управління ліквідністю та платоспроможністю страхових компаній

В управлінні фінансовими ресурсами та платоспроможністю страхової організації слід враховувати, що на їх підвищення впливає ряд чинників, зокрема підвищення ліквідності балансу і ліквідності активів, оптимізація структури позикового і залученого капіталу страхових компаній, оптимізація структури власного капіталу страхових компаній, що відображено більш детально на рисунку 3.1.

Рис.3.1. Удосконалення системи управління ліквідністю та платоспроможністю страхових компаній

Система удосконалення управління ліквідністю страхової компанії повинна передбачати застосування заходів, направлених на підвищення її платоспроможності. Застосування фінансового контролю також є важливою складовою за моніторингом відповідності показників ліквідності і платоспроможності нормативним і законодавчим вимогам.

Характерною особливістю ліквідності балансу страховика являється, за нашою думкою, здатність покривати зобов'язання за рахунок ліквідних активів, тому погоджуємось визначати, як пропонують окремі вчені, коефіцієнт ліквідності балансу, враховуючи при цьому характеристики ліквідності, суму активів, їх конвертацію, суму зобов'язань і термін їх сплати, строки погашення.

$$K_{лб} = \frac{\sum A}{\sum t_k} * \frac{\sum t}{\sum Пз} \quad (3.1)$$

де А – загальні активи страховика, тис.грн.,

t_k – період, за який певний актив здійснює конвертацію,

t - період, за який страхова компанія здатна погасити зобов'язання,

Пз – поточні зобов'язання за певними групами, тис.грн.

Такий інтегральний показник може характеризувати одночасно вплив питомої ваги кожної групи активу та зобов'язань страховика, що передбачає комплексний підхід у визначенні ліквідності балансу страхової організації.

Отже, ефективність роботи страхових компаній та підвищення її ліквідності їх активів та платоспроможності безпосередньо залежить від поступового розвитку ринку страхових послуг враховуючи зарубіжний досвід, а також розробити з, заходи, які дозволяти страховий портфель страховика, удосконалити тарифну політику, скоротити витрат на страху справу, збалансувати, передбачають підвищити ефективність розміщення коштів в резервах, покращити інвестиційну діяльність, удосконалити перестраховування, збільшити статутний капітал [15, с.131].

3.2. Оптимізаційне моделювання залежності ліквідності та підвищення платоспроможності ПАТ «Страхова компанія «Українська страхова група»

Для визначення впливу факторів на формування фактичного запасу платоспроможності страхової компанії ПАТ «СК «Українська страхова група» зробимо розрахунки показників, відображених в таблиці 3.1.

Таблиця 3.1.

Оцінка впливу ліквідності на рівні запасу платоспроможності

Показники	2018 р.	2019 р.	2020 р.	2021 р.	2022 р.	Приріст 2022р. до 2018 р.	
						+/-	%
Необоротні активи	262046	679360	728295	1182544	1004153	742107	383,20
Гроші та їх еквіваленти	437136	740321	526805	273010	1465481	1028345	335,25
Всього активи	1001212	1905747	4755891,4	2944328,1	3437765,4	2436553	343,36
Зобов'язання	62851	81556	176124	223188	653558	590707,0	10,40
Всього зобов'язань	539262	692851	1144692	2367518	2793968	2254706,0	5,18
Страхові виплати	487827	673100	913986	2791624	787592	299765	161,45
Виплати пере-страховикам	84973	365280	524811	731428	886694	801721	1043,50
Нормативний запас платоспроможності	126835	175006	237636	725822,2	204774	77939	161,45
Загальний запас платоспроможності	199904	533536	2882904	-605733,9	-360356	-560260	-180,26
Фактичний запас платоспроможності	676315	1144831	3851472,4	1538596,1	1780054,4	1103739,4	263,20
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	6,96	9,08	2,99	1,22	2,24	-4,71	32,24
Коефіцієнт платоспроможності (Кп)	1,58	3,05	12,13	-0,83	-1,76	-3,34	-111,65

Проведені розрахунки в таблиці 3.1 доводять, що в ПАТ «Страхова компанія «Українська страхова група» існують певні проблеми, оскільки в страховій компанії недостатній рівень покриття. Про це свідчить зниження загального запасу платоспроможності на 80,26%, або в грошовому виразі на 560260 тис.грн. Відповідність коефіцієнту рівня платоспроможності в таблиці 3.2 свідчить протягом останніх двох років про недостатню нормативну межу, оскільки він нижче нуля, а саме становить в 2021-2022рр. – 0,83 і -1,76.

Таблиця 3.2

Інтегральна якісна оцінка платоспроможності ПАТ «Страхова компанія «Українська страхова група»

Нормативна частка показника	Рейтингова оцінка	Відповідність коефіцієнту рівня платоспроможності
0	Недостатня	2021- 2022р р.(- 0,83, - 1,76)
0-0,25	Нормальна	-
0,26-0,50	Добра	-
0,51—0,75	Надійна	-
Від 0,76	Висока	2018-2020рр. (1,58; 3,05;12,13)

Рис.3.1. Аналітичні тренди показників запасу платоспроможності ПАТ «Страхова компанія «Українська страхова група»

Представлені на рисунку 3.1 графічне аналітичне вирівнювання і динаміка показників запасу платоспроможності ПАТ «Страхова компанія «Українська страхова група» свідчать, що спостерігаються негативні зміни і зменшення запасів нормативної та фактичної платоспроможності, що підтверджено рівняннями кореляційно-регресійного аналізу. Але коефіцієнти апроксимації вказують на не тісну залежність досліджених параметрів аналітичного тренду нормативного запасу платоспроможності, $R^2=0,0661$ при і тренду фактичного запасу платоспроможності $R^2=0,2083$.

Таблиця 3.3

Допоміжні розрахунки для побудови рівнянь тренда та прогнозу фактичного запасу платоспроможності ПАТ «Страхова компанія «Українська страхова група»

Вихідні дані		Елементи для розрахунку параметрів							
		$y_t = a_0 + a_1 * t$				$y_t = a_0 + a_1 * t + a_2 * t^2$			
Роки	Фактинний запас платоспроможності	t	t ²	yt	y _t	t ³	t ⁴	yt ²	y _t
2018	676315	1	1	676315	1278005	1	1	676315	496057,4143
2019	1144831	2	4	2289662	1538129,39	8	16	4579324	1929103,183
2020	3851472,4	3	9	11554417,2	1798253,78	27	81	34663251,6	2580201,366
2022	1538596,1	4	16	6154384,4	2058378,17	64	256	24617537,6	2449351,963
2023	1780054,4	5	25	8900272	2318502,56	125	625	44501360	1536554,974
СУММ: 2018- 2022	8991268,9	15	55	29575050,6	8991268,9	225	979	109037788,2	8991268,9

Параметри прямолінійного тренду $d = 50$

$A_0 = 1017880,61$ $d_0 = 50894030,5$

$A_1 = 260124,39$ $d_1 = 13006219,5$

Прогноз на наступний період ==> **2578626,95**

Параметри параболічного тренду $d = 700$

$A_0 = -1718935,9$ $d_0 = -1203255158$

$A_1 = 2605967,15$ $d_1 = 1824177003$

$A_2 = -390973,79$ $d_2 = -273681655$

Прогноз на наступний період ==> **-158189,6**

Трендові рівняння кореляційно-регресійного аналізу фактичного запасу платоспроможності ПАТ «Страхова компанія «Українська страхова група» свідчать, що прогнозні значення є нечіткими, на що вказує низький коефіцієнт детермінації лінійного рівняння $R^2 = 0,1818$ і поліноміального $R^2 = 0,3067$, це говорить про залежність досліджених факторів на 18,18% і 30,67% відповідно.

$$\text{Рівнянн прямої} \quad y = 260124,39 * x + 1017880,61 \quad (3.2)$$

$$\text{Рівняння параболу} \quad y = 390973,793 * x^2 + 2605967,147 * x - 1718935,9 \quad (3.3)$$

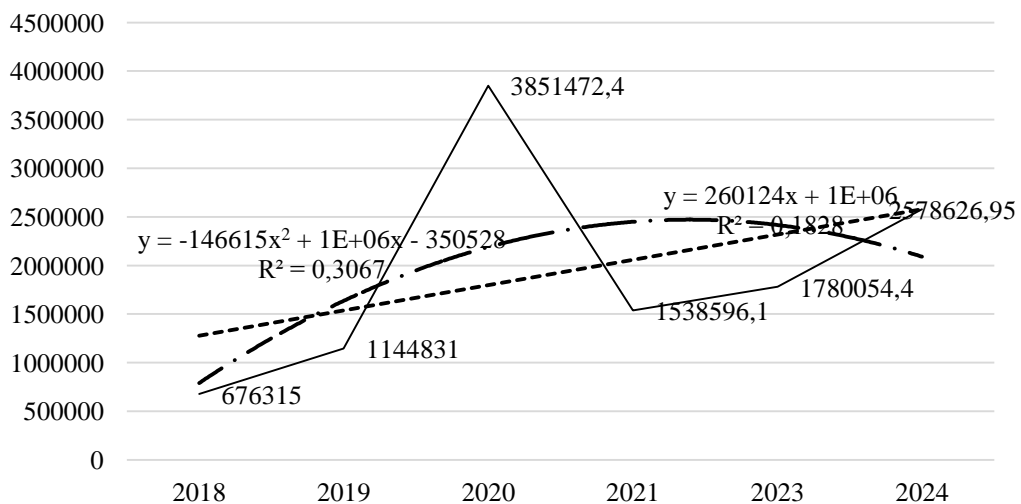

Рис.3.2. Кореляційно-регресійний аналіз фактичного запасу платоспроможності ПАТ «Страхова компанія «Українська страхова група»

Таблиця 3.4

Кореляційно-регресійна залежність коефіцієнту абсолютної ліквідності і рівня платоспроможності та їх прогноз ПАТ «Страхова компанія «Українська страхова група»

Вихідні дані			Розрахункові елементи для рівнянь						
Рік	Кал	Кп	X-X _{ср}	Y-Y _{ср}	(X-X _{ср})* *(Y-Y _{ср})	(X-X _{ср}) ²	(Y-Y _{ср}) ²	X ²	X*Y
2018	6,96	1,58	-1,26	2,46	-3,10	1,59	6,06	2,50	11,00
2019	9,08	3,05	0,21	4,58	0,96	0,04	20,99	9,30	27,69
2020	2,99	12,13	9,29	-1,51	-14,01	86,30	2,27	147,14	36,27
2022	1,22	-0,83	-3,67	-3,28	12,03	13,47	10,75	0,69	-1,01

Серед.	2,24	-1,73	-4,57	-2,26	10,32	20,88	5,10	2,99	-3,88
Всього	22,49	14,20	X	X	6,20	122,29	45,17	162,62	70,07
Прогноз	4,50	2,84	X	X	0,62	12,23	4,52	16,26	7,01

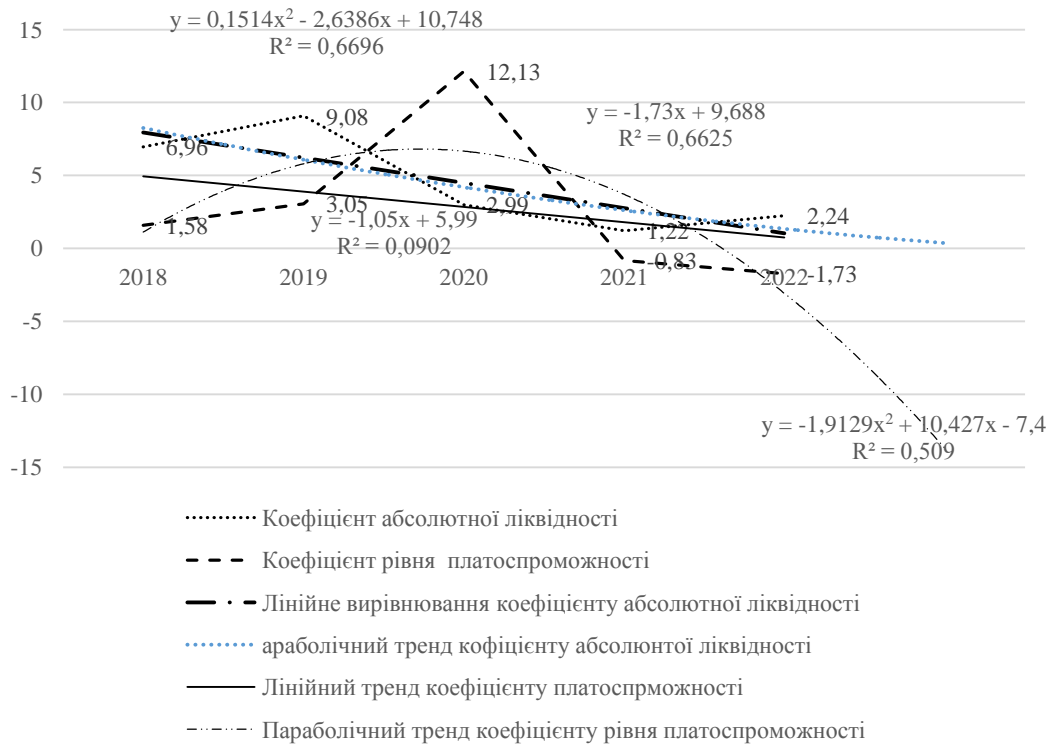

Рис.3.3. Аналітичні вирівнювання та прогнозування коефіцієнту абсолютної ліквідності і рівня платоспроможності ПАТ «Страхова компанія «Українська страхова група»

Відповідно до графічного відображення аналітичного вирівнювання за допомогою трендового аналізу та прогнозування коефіцієнту абсолютної ліквідності і рівня платоспроможності ПАТ «Страхова компанія «Українська страхова група», можна зробити висновки, що досліджені параметри мають тісну залежність за рівняннями параболічного тренду, так як індекси $R^2 = 0,6696$ і $R^2 = 0,6625$ наближені до 1. В результаті лінійного моделювання отримані значення коефіцієнтів детермінації вказують на низький взаємозв'язок проаналізованих елементів, і становлять 0,902 і 0,509. Прогнозні дані на наступний рік коефіцієнту абсолютної ліквідності і рівня платоспроможності ПАТ «Страхова компанія «Українська страхова

група» відповідно становлять 4,5 і 2,84, що перебільшує показники 2022 року на 2,28 п.п. і 2,01 п.п. при зростанні максимального фактичного запасу платоспроможності до 2578626,95 тис.грн. і середньому до 1780054,4 тис.грн.

За допомогою рівнянь регресії побудуємо багатофакторну економетричну модель, розрахунки якої наведено в додатку Д. Впливовими факторами виступають X1- чистий прибуток страхової компанії і X2 – зобов'язання, а результативний показником обрано активи (Y) ПАТ «СК «Українська страхова група».

Таблиця 3.3

Вихідна інформація для побудови регресійної моделі

Роки	Активи (Y)	Чистий прибуток (X1)	Зобов'язання (X2)
2018	1001212,0	31804,0	62851
2019	1905747,0	576,0	81556
2020	4755891,4	65404,0	176124
2022	2944328,1	21205,0	223188
2023	3437765,4	85011,0	653558

Підсумки регресійного аналізу залежності активів страхової компанії від чистого прибутку та зобов'язань свідчать, що рівняння лінійної регресійної моделі виглядатиме наступним чином:

$$Y = 1746053 + 12,28857X_1 + 0,548388X_2 \quad (3.4)$$

Таблиця 3.5

Допоміжні розрахунки для побудови рівнянь тренда та прогнозу чистого прибутку ПАТ «СК «Українська страхова група»

Вихідні дані		Елементи для розрахунку параметрів							
		$y_t = a_0 + a_1 * t$				$y_t = a_0 + a_1 * t + a_2 * t^2$			
Роки	Чистий прибуток	t	t^2	yt	y _t	t^3	t^4	yt^2	y _t
2018	31804,0	1	1	31804	15391,4	1	1	31804	26968,6857
2019	576,0	2	4	1152	28095,7	8	16	2304	22307,0571

2020	65404,0	3	9	196212	40800	27	81	588636	29222,7143
2022	21205,0	4	16	84820	53504,3	64	256	339280	47715,6571
2023	78912,9	5	25	425055	66208,6	125	625	2125275	77785,8857
$\Sigma_{2018-2022}$	204000,0	15	55	739043	204000	225	979	3087299	204000,0

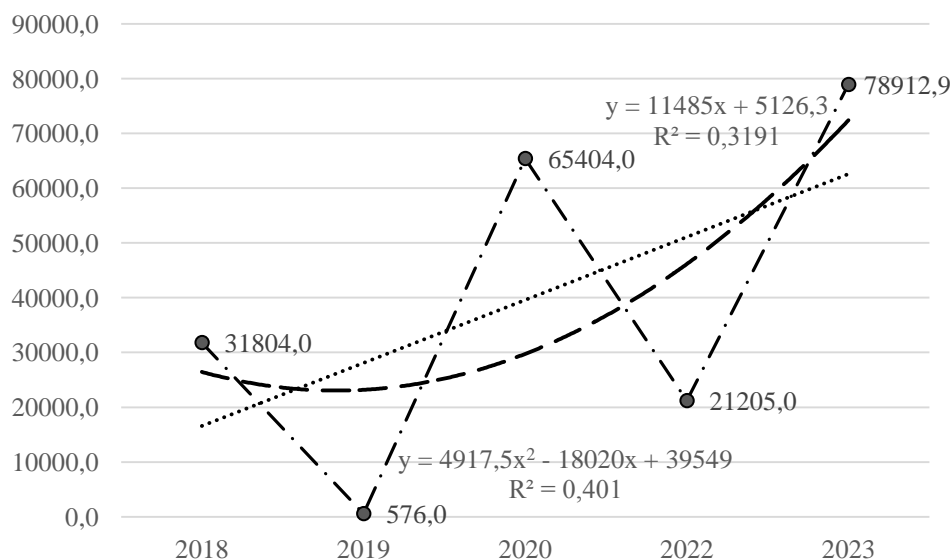

Рис.3.4. Трендовий аналіз та прогноз чистого прибутку ПАТ «СК

«Українська страхова група»

<i>Параметри прямолінійного тренду</i>	$d =$	50
$A_0 =$	5126,34	$d_0 =$ 256317
$A_1 =$	11484,68	$d_1 =$ 574234

Прогноз на наступний період 74034,42

<i>Параметри параболічного тренду</i>	$d =$	700
$A_0 =$	39548,74	$d_0 =$ 27684118
$A_1 =$	-18020,234	$d_1 =$ 12614164
$A_2 =$	4917,48571	$d_2 =$ 3442240

Прогноз на наступний період ==> 108456,82

<i>Рівняння лінійного</i>	$y =$	11485	$*x +$	5126,34		
<i>Рівняння параболі</i>	$y =$	4917,5	$*x^2 +$	-18020,2	$*x +$	39549

Отримані на рисунку 3.4 наступні рівняння трендового аналізу чистого прибутку в ПАТ «Страхова компанія «Українська страхова група» свідчать, що при досягненні прогнозна величина фінансового результату збільшиться до 78912,2 тис.грн. на мінімальному рівні, і за результатами поліноміального тренду 108456,82 тис.грн. максимальної величини, що

більше показника 2018 року на 76652,8 тис.грн. Порівняно з 2018 роком прогностні величини чистого прибутку лінійного тренду засвідчують підвищення на 47108,9 тис.грн.

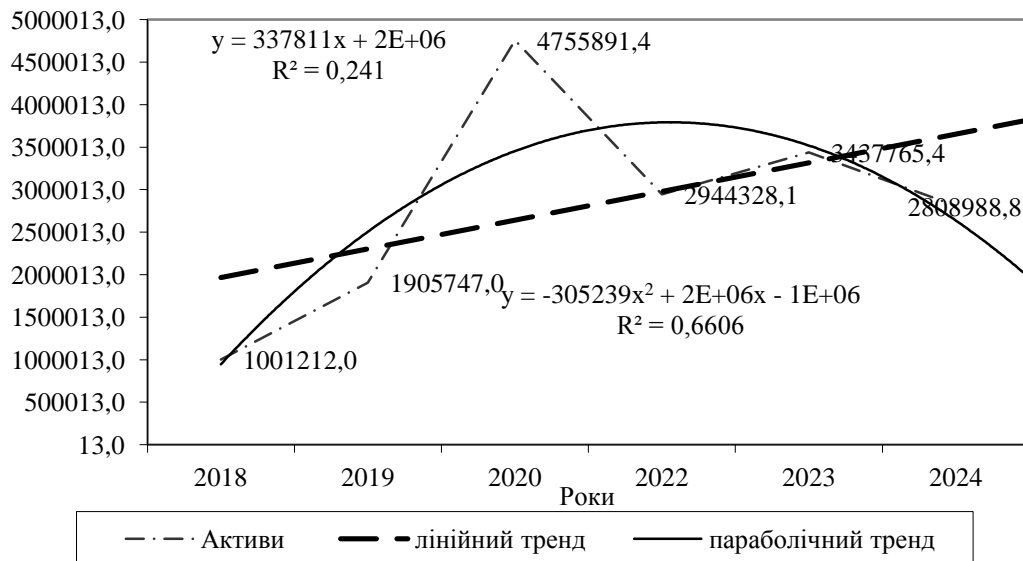

Рис.3.5. Аналітичні вирівнювання та прогнозування активів ПАТ «Страхова компанія «Українська страхова група»

Як бачимо з рисунку 3.5 вартість активів ПАТ «Страхова компанія «Українська страхова група» прогностному періоді має тенденцію до збільшення і досягає значення в 2023 році 2808988,8 тис.грн.

Можемо зробити підсумки, що на рівень ліквідності та підвищення запасу фактичної платоспроможності в страховій компанії впливають такі основні фактори: вартість активів, зобов'язань, а побудована економетрична модель має високу вірогідність 85,94%.

Висновки до 3 розділу

В управлінні фінансовими ресурсами та платоспроможністю страхової організації слід враховувати, що на їх підвищення впливає ряд чинників, зокрема підвищення ліквідності балансу і ліквідності активів, оптимізація структури позикового і залученого капіталу страхових компаній, оптимізація

структури власного капіталу страхових компаній. Характерною особливістю ліквідності балансу являється, за нашою думкою, здатність покривати зобов'язання за рахунок ліквідних активів, тому пропонуємо визначати в страховій компанії коефіцієнт ліквідності балансу, враховуючи при цьому характеристики ліквідності, суму активів, їх конвертацію, суму зобов'язань і термін їх сплати, строки погашення. Такий інтегральний показник може характеризувати одночасно вплив питомої ваги кожної групи активу та зобов'язань страховика, що передбачає комплексний підхід у визначенні ліквідності балансу страхової організації.

В ПАТ «Страхова компанія «Українська страхова група» існують певні проблеми, оскільки в страховій компанії недостатній рівень покриття. Про це свідчить зниження загального запасу платоспроможності на 80,26%, або в грошовому виразі на 560260 тис.грн. Відповідність коефіцієнту рівня платоспроможності протягом останніх двох років свідчить про недостатню нормативну межу, оскільки він нижче нуля, а саме становить в 2021-2022рр. – 0,83 і -1,76. В ПАТ «Страхова компанія «Українська страхова група» спостерігаються негативні зміни і зменшення запасів нормативної та фактичної платоспроможності, що підтверджено рівняннями кореляційно-регресійного аналізу.

Відповідно до аналітичного вирівнювання за допомогою трендового аналізу та прогнозування коефіцієнту абсолютної ліквідності і рівня платоспроможності ПАТ «Страхова компанія «Українська страхова група», можна зробити висновки, що досліджені параметри мають тісну залежність за рівняннями параболічного тренду, так як індекси $R^2 = 0,6696$ і $R^2 = 0,6625$ наближені до 1. В результаті лінійного моделювання отримані значення коефіцієнтів детермінації вказують на низький взаємозв'язок проаналізованих елементів, і становлять 0,902 і 0,509. Прогнозні дані на наступний рік коефіцієнту абсолютної ліквідності і рівня платоспроможності ПАТ «Страхова компанія «Українська страхова група» відповідно становлять 4,5 і 2,84, що перебільшує показники 2022 року на 2,28 п.п. і 2,01

п.п. при зростанні максимального фактичного запасу платоспроможності до 2578626,95 тис.грн. і середньому до 1780054,4 тис.грн.

Отримані рівняння трендового аналізу чистого прибутку в ПАТ «Страхова компанія «Українська страхова група» свідчать, що при досягненні прогнозна величина фінансового результату збільшиться до 78912,2 тис.грн. на мінімальному рівні, і за результатами поліноміального тренду 108456,82 тис.грн. максимальної величини, що більше показника 2018 року на 76652,8 тис.грн. Порівняно з 2018 роком прогнозні величини чистого прибутку лінійного тренду засвідчують підвищення на 47108,9 тис.грн. Вартість активів ПАТ «Страхова компанія «Українська страхова група» прогнозованому періоді має тенденцію до збільшення і досягає значення в 2023 році 2808988,8 тис.грн. Можемо зробити підсумки, що на рівень ліквідності та підвищення запасу фактичної платоспроможності в страховій компанії впливають такі основні фактори як активи, зобов'язання, а побудована економетрична модель має високу вірогідність 85,94%.

Отже, ефективність роботи страхових компаній та підвищення її ліквідності їх активів та платоспроможності безпосередньо залежить від поступового розвитку ринку страхових послуг враховуючи зарубіжний досвід, а також розробити з, заходи, які дозволяти страховий портфель страховика, удосконалити тарифну політику, скоротити витрат на страху справу, збалансувати, передбачають підвищити ефективність розміщення коштів в резервах, покращити інвестиційну діяльність, удосконалити перестраховування, збільшити статутний капітал

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

1. Підведемо підсумки згідно з проведеними дослідження викладеними в роботі. Сутність економічної категорії «ліквідність» і «платоспроможність» мають певні відмінності, а також автор відокремив, отже ліквідні активи наділені певними ключовими характеристиками, які надають їм здатність перетворюватись в грошову форму. В структурі активів страхових компаній, відображені такі фінансові ресурси, з яких формується і капітал, а при оптимальному їх використанні забезпечується позитивний фінансовий результат страхової діяльності.

Основними детермінантами розвитку страхового ринку та забезпечення ліквідними ресурсами страховиків є наявність платоспроможного попиту серед фізичних і юридичних осіб на страхові послуги, здійснення високоякісного страхового обслуговування страхувальників страховиками, активна участь державних та позадержавних інституцій у формуванні прозорого, ефективного та збалансованого страхового ринку.

Основними детермінантами розвитку страхового ринку та забезпечення ліквідними ресурсами страховиків є наявність платоспроможного попиту серед фізичних і юридичних осіб на страхові послуги, здійснення високоякісного страхового обслуговування страхувальників страховиками, активна участь державних та позадержавних інституцій у формуванні прозорого, ефективного та збалансованого страхового ринку . першочерговими базовими елементами ефективного управління страхової організації є формування власного (статутного) капіталу, а також здійснення інвестиційної діяльності з метою забезпечення додаткового доходу, що безпосередньо впливає на відповідний рівень ліквідності та підвищення платоспроможності.

2. В ПАТ «Страхова компанія «Українська страхова група» чистий прибуток протягом 2018-2022 років збільшився на 64084 тис.грн. В рейтингу

страховиків компанія посідає 7 місце на ринку добровільного страхування від вогню та стихійних явищ (питома вага 1,48 %) за сумою страхових платежів у розмірі 21 666,2 тис.грн., і страховими виплатами 5933,4 тис.грн., приріст рівня яких склав 27,9%, а рівень перестраховування досягнув 35,31%.

За валовою сумою підписаних премій спостерігається також зростання в 3,87 рази в звітному році. Премії страхової компанії передані у перестраховування в 2022 році склали 886694 тис.грн., тобто стали більше порівняно з 2018 р. Зміни резерву незароблених премій в тому ж періоді збільшились на 299342 тис.грн., чисті понесені збитки за страховими преміями склали 596813 тис.грн. Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій ПАТ «Страхова компанія «Українська страхова група» в 2018-2022 рр. засвідчила зниження на рівні 36268 тис.грн. В 2022 році зростання показали чисті зароблені страхові премії в 2,7 рази порівняно з 2018 роком. Але в 2023 році страхова компанія отримала чистий фінансовий результат – збиток у розмірі 20287,8 тис.грн. Аналітична динаміка коефіцієнтів ефективності використання основних засобів ПАТ «Страхова компанія «Українська страхова група» за 2018-2022 роки, доводить, що значення коефіцієнту зношення відбувалось на 14,64 %, а також протягом дослідженого періоду відбувалось зниження частки основних засобів в активах на 73,74%.

Оцінка коефіцієнтів майнового стану ПАТ «Страхова компанія «Українська страхова група» свідчить про негативну тенденцію за 2018-2022 роки. Так, в компанії відбулись наступні зміни: частки оборотних виробничих фондів показали зменшення на 0,003, частки оборотних виробничих активів – на 0,017 абсолютних одиниць, коефіцієнту мобільності активів - зменшення на 0,061 абс.од. , частки виробничих оборотних фондів – зменшення на 0,02 абс.од., а темпи зниження яких склали 55,96%. У страховика рівні рентабельності необоротних та оборотних активів зросли відповідно на 0,48 та 0,01 процентні пункти в 2022 році, це наочно видно на рисунку 2.4. Загалом оцінюючи рентабельність активів компанії,

рентабельність позикового капіталу та інвестиційної діяльності, можемо дійти до висновку, що вони стали меншими на 0,05, 0,42 і 1,08 процентних пункти відповідно. Рентабельність витрат на проведення страхової діяльності (RCB) підвищилась на 1,16 процентних пункти. Рентабельність поточних витрат (РПВ) має найбільшу тенденцію до зростання і показує позитивні зміни на 1,66 процентних пункти.

Протягом 2018-2022 років в ПАТ «Страхова компанія «Українська страхова група» залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах збільшився на 546566 тис.грн., поточні фінансові інвестиції також показали темпи приросту 398,48 %, тобто на 254727 тис.грн., інші фінансові інвестиції мають тенденцію до зменшення на 44333 тис.грн., або на 36,76 відсотків. Частка перестраховика у страхових резервах в 2022 році складає 499999 тис.грн., що на 320348 тис.грн. більше ніж в 2018 році. Зареєстрований (пайовий капітал) страхової компанії зростав протягом досліджених років на 164440 тис.грн., що в процентному відношенні складає 243,88% приросту. В цьому ж періоді резерв збитків або резерв належних виплат підвищив свою вартість в 3,84 рази, чи на 852435 тис.грн., сума резерву незароблених премій збільшилась в 3,17 рази, довгострокових зобов'язань - в 3,5 рази, а короткострокових зобов'язань стало більше у вісім раз якщо порівняти з показниками 2018 року. Робочий капітал стабілізувався і став більшим в звітному періоді на 2005592 тис.грн.

Оцінка показників здійснення страхової діяльності ПАТ «Страхова компанія «Українська страхова група» в 2018-2022 рр., показала зростання за всіма показниками. Відтак, вартість власного статутного капіталу підвищилась в 2,44 рази, і в 2023 році в абсолютному вираженні становить 278659,5 тис.грн., вартість активів показала підвищення на 2436553,4 тис.грн., що у відносному виразі становить 343,36 %. Сума страхових платежів компанії збільшилась в 3,3 рази, або на 2215707,9 тис.грн. Страхові виплати протягом 2018-2022 рр. мають невеликий приріст 61,45% порівняно

зі страховими резервами, приріст яких становить 350,14 відсотків в звітному 2022 році, що склало 1529114,9 тис.грн. в грошовому виразі.

Зниження коефіцієнту поточної ліквідності (покриття) фіксується до 3,714 абс.одиниць в 2022 році, що менше на 63,96 процентів порівняно з 2018 р. Співвідношення короткострокової дебіторської та кредиторської заборгованості ПАТ «Страхова компанія «Українська страхова група» за 2018-2022 роки зменшилось в звітному періоді на 64,96%, що означає перевищення дебіторської заборгованості над кредиторською в 40,9 разів, однак в компанії знизився коефіцієнт швидкої ліквідності на або у відносному виразі на 63,95 % і свідчить про зменшення платоспроможності страхової компанії протягом останніх п'яти років. Коефіцієнт абсолютної ліквідності має в 2022 році значення 2,76, а це на 4,713 абс.од. менше ніж в 2018 році, але знаходиться в нормативних межах.. Отже, страхова компанія знизила наявність ліквідних активів і, як наслідок здатність розраховуватись одночасно з контрагентами, кредиторами, інвесторами і страхувальниками в короткострокові терміни. Тому страховику необхідно створити передумови для забезпечення фактичного запасу платоспроможності, на яким безпосередньо впливають загальна вартість активів, вартість необоротних активів і зобов'язання.

3. В управлінні фінансовими ресурсами та платоспроможністю страхової організації слід враховувати, що на їх підвищення впливає ряд чинників, зокрема підвищення ліквідності балансу і ліквідності активів, оптимізація структури позикового і залученого капіталу страхових компаній, оптимізація структури власного капіталу страхових компаній. Характерною особливістю ліквідності балансу являється, за нашою думкою, здатність покривати зобов'язання за рахунок ліквідних активів, тому пропонуємо визначати в страховій компанії коефіцієнт ліквідності балансу, враховуючи при цьому характеристики ліквідності, суму активів, їх конвертацію, суму зобов'язань і термін їх сплати, строки погашення. Такий інтегральний показник може характеризувати одночасно вплив питомої ваги кожної групи

активу та зобов'язань страховика, що передбачає комплексний підхід у визначенні ліквідності балансу страхової організації.

В ПАТ «Страхова компанія «Українська страхова група» існують певні проблеми, оскільки в страховій компанії недостатній рівень покриття. Про це свідчить зниження загального запасу платоспроможності на 80,26%, або в грошовому виразі на 560260 тис.грн. Відповідність коефіцієнту рівня платоспроможності протягом останніх двох років свідчить про недостатню нормативну межу, оскільки він нижче нуля, а саме становить в 2021-2022рр. – 0,83 і -1,76. В ПАТ «Страхова компанія «Українська страхова група» спостерігаються негативні зміни і зменшення запасів нормативної та фактичної платоспроможності, що підтверджено рівняннями кореляційно-регресійного аналізу.

Відповідно до аналітичного вирівнювання за допомогою трендового аналізу та прогнозування коефіцієнту абсолютної ліквідності і рівня платоспроможності ПАТ «Страхова компанія «Українська страхова група», можна зробити висновки, що досліджені параметри мають тісну залежність за рівняннями параболічного тренду, так як індекси $R^2 = 0,6696$ і $R^2 = 0,6625$ наближені до 1. В результаті лінійного моделювання отримані значення коефіцієнтів детермінації вказують на низький взаємозв'язок проаналізованих елементів, і становлять 0,902 і 0,509. Прогнозні дані на наступний рік коефіцієнту абсолютної ліквідності і рівня платоспроможності ПАТ «Страхова компанія «Українська страхова група» відповідно становлять 4,5 і 2,84, що перебільшує показники 2022 року на 2,28 п.п. і 2,01 п.п. при зростанні максимального фактичного запасу платоспроможності до 2578626,95 тис.грн. і середньому до 1780054,4 тис.грн.

Отримані рівняння трендового аналізу чистого прибутку в ПАТ «Страхова компанія «Українська страхова група» свідчать, що при досягненні прогнозна величина фінансового результату збільшиться до 78912,2 тис.грн. на мінімальному рівні, і за результатами поліноміального тренду 108456,82 тис.грн. максимальної величини, що більше показника

2018 року на 76652,8 тис.грн. Порівняно з 2018 роком прогнозні величини чистого прибутку лінійного тренду засвідчують підвищення на 47108,9 тис.грн. Вартість активів ПАТ «Страхова компанія «Українська страхова група» прогнозованому періоді має тенденцію до збільшення і досягає значення в 2023 році 2808988,8 тис.грн. Можемо зробити підсумки, що на рівень ліквідності та підвищення запасу фактичної платоспроможності в страховій компанії впливають такі основні фактори як активи, зобов'язання, а побудована економетрична модель має високу вірогідність 85,94%.

Отже, ефективність роботи страхових компаній та підвищення її ліквідності їх активів та платоспроможності безпосередньо залежить від поступового розвитку ринку страхових послуг враховуючи зарубіжний досвід, а також розробити з, заходи, які дозволяти страховий портфель страховика, удосконалити тарифну політику, скоротити витрат на страху справу, збалансувати, передбачають підвищити ефективність розміщення коштів в резервах, покращити інвестиційну діяльність, удосконалити перестраховування, збільшити статутний капітал

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аберніхіна І.Г., Сокоринська І.Г. Оцінка ліквідності та платоспроможності страхової організації. Економічний вісник. 2020. №1. С. 152-163. URL:https://ev.nmu.org.ua/index.php/en/archive?arh_article=1238.
2. Аберніхіна І.Г., Сокоринська І.Г. Фінанси страхових організацій. Навч. посіб. Дніпро: Пороги, 2019. С.86-94.
3. Александрова М.М. Страхування. Навчальний посібник. КБЦУЛ. 2002. 208с.
4. Алескерова Ю.В., Сідак О.М. Управління капіталом страхових компаній. Інфраструктура ринку. 2018. Вип. 18. С. 300-308. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2018/18_2018_ukr/51.pdf.
5. Аранчій В.І., Остапенко О. М., Остапенко Т. М. Страховий менеджмент: Навчальний посібник. Полтава: ПДАУ. 2018. 252с.
6. Бігдаш В.Д. Страховий менеджмент та напрямки його вдосконалення в Україні. Наукові записки. Серія «Економіка». 2020. Вип. 10. С. 40-58.
7. Боднарюк І.Л. Сучасні тенденції розвитку ринку страхування в Україні. Матеріали ІХ Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених «Сучасний стан та пріоритети модернізації фінансово-економічної системи України» м.Львів. (27 листопада 2018р.) Київ: Алерта. 2018. С. 21-23.
8. Борисюк О.В. Страховий менеджмент: конспект лекцій. Луцьк: Волинський національний університет ім.Лесі Українки. 2022. 102 с.
9. Братюк В.П. Дослідження управління фінансовою надійністю страховика на прикладі страхових компаній України. Ефективна економіка». 2014. №11. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3509>.
10. Васильєва К.Ю. Сучасна ситуація інвестиційної діяльності страхових компаній України. Інвестиції: практика та досвід. 2012. №2. С. 30-32. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/2_2012/9.pdf.

11. Вахновська Н.А. Зінюк Л.О. До питання розвитку страхового ринку України. Економічні науки. Серія «Облік і фінанси». 2019. Т.1. №16(61).
12. Віленчук О. М. Методологічні орієнтири функціонування страхових відносин в аграрній сфері. Бізнес-навігатор. 2018. № 6 (49). С. 161-167.
13. Гавриляк Т.С. Фінансовий потенціал інвестиційної діяльності страховиків в економіці України. Автореферат на здобуття наук. Ступеня кан.екон.наук. Львів, 2017. 22с.
14. Глобальний ринок перестраховання залишається добре капіталізованим, але AM Best очікує зниження капіталу. Журнал «Insurance TOP». 2022. №8(92). С. 13-14. URL : <http://forinsurer.com/>.
15. Говорушко Т.А. Страхові послуги: підручник. К.: Центр учбов.літ-ри. 2011. С. 125-139.
16. Дем'янчук М.А., Гуржій К.С. Трансформаційні процеси страхового ринку в умовах розвитку цифрових технологій. Фахове видання «Інфраструктура ринку», 2018. Вип. 25. С. 272-278.
17. Дем'янчук М.А., Маслій Н.Д. Сучасні тренди розвитку страхового ринку України в умовах посилення професійної відповідальності. Збірник наукових праць «Ринкова економіка: сучасна теорія і практика управління». 2022. Т.21 (50) . URL: [https://doi.org/10.18524/2413-9998.2022.1\(50\).270405](https://doi.org/10.18524/2413-9998.2022.1(50).270405).
18. Джус Т.В. Чинники розвитку страхових послуг в Україні. Матеріали ІХ Всеукраїнської науково-практично конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених «Сучасний стан та пріоритети модернізації фінансово-економічної системи України» м.Львів. (27 листопада 2018р.) Київ: АЛЕРТА. 2018. С. 28-30.
19. Єрмакова Т.М. Управління фінансовою надійністю страхової компанії. Наукове мислення. 2019. URL: <https://naukam.triada.in.ua/index.php/konfere>
20. Журавка О.С., Васильчук А.Ю., Аналіз сучасного стану страхового ринку України. Електронний фаховий журнал «Ефективна економіка». 2017. №3. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5493>.

21. Золотарьова О.В. Актуальні проблеми і перспективи страхування в Україні. Економіка і суспільство. Вип. 10. 2017. С. 589-597.
22. Корват О.В. Мамедов Н.К. Управління доходами страхової компанії. Ефективна економіка. 2019. №11. URL: http://www.economy.nauka.com.ua/pdf/11_2019/66.pdf.
23. Краєвський В.М., Параниця Н. В., Остапенко Я.О. Фінансова статистика : навч.посіб. Ірпінь: Ун-тет ДФС України. 2019. 308 с.
24. Кузьменко О.В. Актуарні розрахунки / За 56ац... кол.авт. Кузьменко О.В., Бойко А.О., Кобійчук В.В., Боженко В.В. Суми: Сумський держ.ун-тет. 2019. 225 с.
25. Кузьменко О.К., Ананенко І.В. Формування та управління страховим портфелем страхових компаній в сучасних умовах. Т.1. С.373-374. URL: <https://reposit.nupp.edu.ua/bitstream/PoltNTU/12384/1/75%20T.1-373-374.pdf>.
26. Куліна Г. Інноваційні технології дистрибуції страхових продуктів. Світ фінансів. 2016. №1. С. 215-226.
27. Ланг С.Р. Страховий портфель як об'єкт управління в системі ризик-менеджменту страховика. Вісник Хмельницького національного університету. 2017. №5. С.221-226. URL: http://journals.khnu.km.ua/vestnik/pdf/ekon/pdfbase/2017/2017_5/jrn/pdf/42.pdf
28. Лебединська Л.Д. Роль страхових компаній і банків в активізації страхових процесів в економіці України. Сіверянський літопис. 2017. №6. С.203-206.
29. Малинич Г. М. Методичні підходи до аналізу фінансової надійності страхових компаній : переваги і недоліки. Вісник КНУ ім.Т.Г.Шевченка. 2009. №113-114. С. 87-91.
30. Марценю-Розарьонова О.В. Особливість і стан розвитку страхового ринку України. Економічні науки. 2014. №7. С.48-50.

31. Милошевич Н.В. Інвестиційна діяльність страхових компаній в Україні. Мукачівський державний університет. Економіка і суспільство. 2018. Вип.16. С. 758-762.

32. Мельник Т.А., Коваленко М.В. Оцінка платоспроможності страхової компанії. Наукові записки. 2017. Вип.21. С.15-21. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/158807260.pdf>

33. Огляд страхового ринку України за 1 півріччя 2022 року. Журнал «Insurance TOP». 2022. №5(89). С. 18-22. URL : <http://forinsurer.com/>.

34. Огляд страхового ринку України за 1 півріччя 2023 року. Журнал «Insurance TOP» . 2023. № 3(95). С. 16-20 URL : <http://forinsurer.com/>.

35. Олійник В.М., Бондаренко Є.К. Поняття фінансової стійкості страхової компанії та елементів впливу на неї. Збірник наукових праць. 2014. Випуск 39. С. 149-157.

36. Олійник О.В., Нагаєва Г.О. Страхування: навчальний посібник. Харків: Стильна типографія. 2020. 256 с.

37. Онісіфорова В., Болотова Т. , Остапенко Л. Аналіз ринку страхових послуг. Проблеми і перспективи розвитку підприємництва. 2018. №21. С. 137-149.

38. Орлова О.В. Еволюція підходів до оцінки платоспроможності страхових компаній: зарубіжний досвід та вітчизняна практика. Ефективна економіка». 2013. №10. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=5780>.

39. Офіційна сторінка «Forinsurer TOP». Статистика страхового ринку України. URL:https://forinsurer.com/insurancetop_95 .

40. Павленко О.П., Денисенко В. Аналіз основних показників страхового ринку в Україні. V Міжнародна науково-практична Інтернет-конференція «Фінанси, банківська система та страхування в Україні: стан, проблеми та перспективи розвитку в кризовій економіці»: збірник тез. 02-03 березня 2022 р. ДДАЕУ. М.Дніпро.2022. С. 217-219.

41. Павленко О.П., Денисенко В.В. Сучасні методологічні підходи до фінансових стратегій системи управління ліквідністю і платоспроможністю страхових компаній. Агросвіт. 2023. №20. С.99-104.

42. Писаренко Н. В. Сучасний стан та перспективи розвитку актуарних розрахунків в аграрному страхуванні . Проблеми інноваційно-інвестиційного розвитку Науково-практичний журнал. - К.: Міленіум, 2018. № 15. С. 107-120.

43. Писаренко Н.Г. Застосування економіко-математичних моделей у страхуванні. Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». 2018. №7. С. 140-144.

44. Поплавський О.О. Аналіз інвестиційного потенціалу страхових компаній в умовах фінансової нестабільності. Ефективна економіка. 2016. №12 . URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=5347>.

45. Про страхування: Закон України від 11.04.2023 р. № 3050-IX. Дата оновлення: 06.05.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1909-20#Text>.

46. Роєнко В.В. Довірче управління активами як інструмент підвищення ефективності управління інвестиційними ресурсами страхових компаній. Вісник ЖДТУ. Серія «Економічні науки». 2011. №4 (58). С. 367-370.

47. Світлична О.С., Сташкевич Н.М. Управління фінансами страхових організацій: навчальний посібник. Одеса: АТЛАНТ. 2015. 258с.

48. Сініцина Т. Співпраця з компаніями з управління активами як інвестиційна діяльність страхових компаній. Вісник КНУ ім. Т. Шевченка. 2018. №105. С. 49-54. URL: http://bulletin-econom.univ.kiev.ua/wp-content/uploads/2015/12/Cooperation_with_assets_management_companies_as_the_Investment_activity_of_insurance_companies_14281.pdf .

49. Терещенко Т Є. , Заволока Л. О., Пономарьова О. Б. Страхування (в схемах, таблицях, коментарях) : навчальний посібник. Дніпро: . 2020. 221с.

50. Тендериць С.В. Управління платоспроможністю страхових компаній. Вісник ТНЕУ. 2016. №3. С. 193-198.

51. Ткаченко Н.В. Страхування: підручник . / За 59ац... Н.В.Ткаченко. К.: УБС,НБУ. 2014. 570 с.
52. Чубка О., Скоропад І., Курило А. Фінансова статистика: підручник. Видавництво «Кондор». 2023. 212 с.
53. Шишпанова Н.О. Страховий менеджмент: опорний конспект лекцій для здобувачів вищої освіти ступеня «магістр» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування». Миколаїв. 2017. 169с.
54. Шолойко А.С. Сутнісна характеристика інфраструктури страхового ринку.Науковий вісник Ужгород.нац-ного університету: міжнародні екон.віднос.та світове господ-во. 2017. №14(2).С. 186-190.
[URL:http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/14_2_2017ua/40.pdf](http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/14_2_2017ua/40.pdf).
55. Шумелда Я. Страхування: навч.посіб. для студ.екон.спец. Тернопіль: «Джура». 2014. 280 с.
56. Шустова Ю.С. Сутність поняття «платоспроможність страхової компанії». URL: <https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/01/217.pdf>.
57. Якубович В. Ринок страхування України у 2016-му андеррайтинговому році: аналітичне дослідження Проекту «Розвиток фінансування аграрного сектору в Європі та центральній Азії» . Word Bank Group International Finance Corporation (IFC). 18 жовтня 2022. 28 с. URL: <http://www.agroinsurance.com>.
58. Яцек А.М. Інноваційні продукти лідерів ринку українського агострахування. Рейтинг страхових компаній «Insurance TOP». 2019 №1(65). С. 12-13.

ДОДАТКИ

ДОДАТОК А

Динаміка фінансових результатів ПАТ «Страхова компанія
«Українська страхова група» в 2018-2022 рр., тис.грн.

Показники	2018	2019	2020	2021	2022	Відншення 2022р. до 2022 р., %
Валовий дохід від чистих зароблених страхових премій	847569,6	1321954,8	1618539,6	1793040	2303044,8	271,72
Премії підписані, валова сума	817283,0	1588684,0	1913206,0	2347065,0	3167510,0	387,57
Премії передані у перестраховування	84973,0	365280,0	524811,0	731428,0	886694,0	1043,50
Зміна резерву незароблених премій	25677,0	119396,0	63064,0	125439,0	325019,0	1265,80
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	-325,0	-2379,0	23452,0	4002,0	-36593,0	11259,38
Чисті зароблені страхові премії	706308,0	1101629,0	1348783,0	1494200,0	1919204,0	271,72
Собівартість реалізованої продукції(товарів,робіт)	38648,0	62979,0	80134,0	94377,0	146148,0	378,15
Чисті понесені збитки за страховими преміями				-653961	-596813	
Валовий прибуток	336714,0	558829,0	667330,0	745862,0	1176243,0	349,33
Інші операційні доходи	43538,0	1421,0	3108,0	154678,0	199349	457,87
Адміністративні витрати	47782,0	69442,0	84056,0	105722,0	105466,0	220,72
Витрати на збут	281865,0	403961,0	574402,0	682535,0	1132453	401,77
Інші операційні витрати	42423,0	3223,0	5281,0	16188,0	15441	36,40
Фінансові результати від операційної діяльності прибуток:	-9247,0	-7023,0	49032,0	46932,0	-107051,0	1157,68
Інші фінансові доходи	61789,0	96343,0	165169,0	82706,0	274217,0	443,80
Інші доходи	17523,0	13583,0	25087,0	4301,0	13049	74,47
Фінансові витрати	6324,0	24414,0	7282,0	1497,0	1515	23,96
Втрати від участі в капіталі	-	-	-	1585,0	-	-
Інші витрати	17084,0	24531,0	70783,0	40265,0	-	-
Фінансові результати від звичайної діяльності до оподаткування	46657,0	53958,0	161223,0	92089,0	180315,0	386,47
Витрати (дохід) з податку на прибуток	-25730,0	-53382,0	-95819,0	70884,0	95304,0	-370,40
Фінансові результати від звичайної діяльності	20927,0	576,0	65404,0	21205,0	85011,0	406,23
Чистий фінансовий результат - прибуток	20927,0	576,0	65404,0	21205,0	85011,0	406,23

ДОДАТОК Б

Аналіз рівня рентабельності ПАТ «Страхова компанія «Українська
страхова група» в 2018-2022 рр.

Показники	2018	2019	2020	2021	2022	Відхил. 2022р.д о 2018 р., +/-
Рентабельність активів (РА)	2,52	0,06	1,38	0,72	2,47	-0,05
Рентабельність необоротних активів (RNA)	7,99	0,01	8,98	1,76	8,47	0,48
Рентабельність оборотних активів (ROA)	0,03	0,00	0,02	0,01	0,04	0,00
Рентабельність власного капіталу (RBK)	7,90	0,21	11,77	4,04	14,53	6,63
Рентабельність позикового капіталу (РПК)	4,39	0,09	6,75	0,99	3,97	-0,42
Рентабельність витрат (RB)	2,82	0,06	4,86	1,37	4,26	1,44
Рентабельність поточних витрат (РПВ)	3,35	0,07	5,74	1,62	5,01	1,66
Рентабельність витрат на проведення страхової діяльності (RCB)	5,62	0,12	9,85	2,64	6,78	1,16
Рентабельність страхової діяльності (РСД)	2,47	0,04	4,04	1,18	3,69	1,22
Рентабельність інвестиційної діяльності (РІД)	28,04	10,50	28,94	9,39	26,97	-1,08

ДОДАТОК В

Динаміка показників фінансової стійкості «Українська страхова група»

Показник	2018р.	2019р.	2020р.	2021р.	2022р.	Темпи зростання 2022 р. у % до 2018 р.
Власні обігові кошти (робочий капітал)	761955	-5746890	1388506	2181238	2767547	363,22
Коефіцієнт забезпечення оборотних активів власними коштами	0,439	-8,602	0,104	0,021	0,258	58,76
Маневреність робочого капіталу	0,000	0,001	0,000	0,000	0,000	45,29
Маневреність власних обігових коштів	1,531	-0,116	1,254	7,397	2,337	152,64
Коефіцієнт забезпечення власними обіговими коштами запасів	1102,486	-14786,48	997,477	107,603	1766,583	160,24
Коефіцієнт покриття запасів	2957,618	-13346,72	3341,570	6423,936	7886,00	266,63
Коефіцієнт фінансової незалежності	0,659	0,618	0,241	0,421	0,475	72,00
Коефіцієнт фінансової залежності	1,517	1,617	4,142	2,376	2,107	138,89
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	0,521	-10,269	0,366	0,030	0,384	73,72
Коефіцієнт концентрації позикового капіталу	0,649	0,692	0,241	0,804	0,813	125,22
Коефіцієнт фінансової стабільності (коефіцієнт фінансування)	8,713	7,592	6,519	5,553	2,496	28,65
Коефіцієнт фінансової стійкості	0,659	0,618	0,241	0,421	0,475	72,00

ДОДАТОК Д

Підсумки регресійного аналізу залежності активів страхової компанії від чистого прибутку та зобов'язань

Регресійна статистика

Множинний R	0,859429
R-квадрат	0,738619
Нормований R-квадрат	0,477237
Стандартна помилка	1040752
Спостереження	5

Дисперсійний аналіз

	df	SS	MS	F	Значимість F
Регресія	2	6121678771924,6	3060839385962,3	2,825829	0,261381
Залишок	2	2166330408679,7	1083165204339,9		
Підсумок	4	8288009180604,3			

	Коефіцієнти	Стандартна помилка	t-статистика	P-Значення	Нижні 95%	Верхні 95%	Нижні 95,0%	Верхні 95,0%
Y	1746053	778245,4255	2,243575708	0,154038	-1602467	5094572	-1602467	5094572
Змінна X 1	12,28857	17,8930113	0,68678041	0,56316	-64,6988	89,27598	-64,6988	89,27598
Змінна X 2	0,548388	0,345961117	1,585115546	0,253813	-0,94016	2,036939	-0,94016	2,036939